

Juliusz Słowacki

იულიუშ სლოვაკი

UNIwersytet Państwowy w Tbilisi
Imienia I. Dżawachiszwili
NAUKOWO-EDUKACYJNE CENTRUM SŁAWISTYKI
ZWIĄZEK KULTURALNO-OŚWIATOWY
POLAKÓW W GRUZJI "POLONIA"

Juliusz Słowacki

Testament mój

Tbilisi 1999

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
სლავისტიკის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრი
საქართველოს კოლონელთა
კულტურულ-საგანმანათლებლო
კავშირი "Polonia"

იულიუმ სლოვატკი

ჩემი ანდერძი

თბილისი 1999

იულიუმ სლოვაკიმ, ევროპული რომანტიზმის ერთ-ერთმა საუკეთესო წარმომადგენელმა სრულყო პოლონური პოეტური ენა და თავისი მაღალნიჭიერი შემოქმედებით ისეთ სიმაღლეებს მიაღწია, რომელიც მხოლოდ რჩეულთა ხედრია. ქართველი მკითხველისათვის სლოვაკი ფაქტობრივად უცნობია, ითარგმნა მისი მხოლოდ რამდენიმე ლექსი. ეს კრებული ქართველი მკითხველის პირველი შეხვედრაა სლოვაკის პოეზიასთან. თარგმანები შესრულებულია სპეციალურად ამ კრებულისთვის. კრებულში შევიდა ლირიკული ლექსები, სონეტები, ოდა.

Juliusz Słowacki należy do elity europejskiego romantyzmu. Doprowadził on do doskonałości polski język poetycki i w wielu wybitnych utworach lirycznych, dramatach romantycznych i poematach osiągnął szczyty, dostępne tylko nielicznym. Czytelnikowi gruzińskiemu Słowacki pozostawał faktycznie nieznany. Niniejszy zbiór liryki jest pierwszym spotkaniem gruzińskiego czytelnika z twórczością poety. Przekłady zostały zrealizowane specjalnie dla naszego zbioru. Książka zawiera odeę, hymny, sonety, wiersze liryczne.

შემდგენელი პროფესორი მარიამ ფილინა
Wybór wierszy i wstęp Profesor Maria Filina

რედაქტორები: პროფ. მარიამ ფილინა, პროფ. ოთარ ბაქანიძე
Redakcja: Profesor Maria Filina, Profesor Otar Bakanidze

ბჭკარელების შემდგენელი დოც. ნათელა ნადიბაიძე
Przekład filologiczny Docent Natęła Nadibaidze

რეცენზენტები: პროფ. თამარ ბელინსკაია, პროფ. ნანა გაფრინდაშვილი
Recenzenci: Profesor Tamara Belińska, Profesor Nana Gaprindaszwili

Opublikowano przy wydatnej pomocy Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”.

გამოცემულია „აღმოსავლეთში პოლონელთა დახმარების“ ფონდის თანამონაწილეობით.

© თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა, 1999

ს 4603020200
608(06)-99

ISBN 99928-77-72-3

წინათქმა

იულიუმ სლოვაცი (1809-1849) ევროპული რომანტიზმის ელიტას ეკუთვნის. მან სრულყო პოლონური პოეტური ენა და თავისი ლირიკის, რომანტიკული დრამებისა და პოემების ბევრ საუკეთესო ნიმუშში ისეთ სიმღლეებს მიაღწია, რომელიც მხოლოდ რჩეულთა ხვედრია. შთამომავლობამ იგი ადამ მიცკევიჩის შემდეგ პოლონური პოეზიის მეორე უზენაეს გენიად აღიარა. იულიუმ სლოვაციმ გაიარა მძიმე და საკმაოდ მოკლე ცხოვრების გზა, იგი სიცოცხლეში ღირსეულად არ იქნა დაფასებული, მის პოეზიას კი პოეტის სიკვდილის შემდეგაც ეკლიანი გზა ჰქონდა.

ადამ მიცკევიჩის ბედიც, უდავოდ, დრამატული იყო და აღსაესე ხეტიალით, გაჭირვებითა და მოულოდნელი შემობრუნებებით, მაგრამ მათ შორის პრინციპული განსხვავებაც არის. მიცკევიჩი სიცოცხლეშივე აღიარეს წინასწარმეტყველად, მის ყოველ სიტყვას უსმენდნენ და ანგარიშს უწევდნენ თანამედროვენი, მან მთლიანად შეიცნო ამქვეყნიური დიდება. მიცკევიჩის მრავალი ნაწარმოები ითარგმნა ევროპულ ენაზე, ზოგიერთი მათგანი კი რუსულ თარგმანებში დაიბეჭდა ორიგინალის გამოქვეყნებამდე. საქართველოში მიცკევიჩის ლირიკას შემოქმედის სიცოცხლეშივე გაეცნენ. მისი პირველი სონეტები ქართულ ენაზე 30-იანი წლების ბოლოს აუღერდა გიორგი ერისთავის თარგმანებში. ქართველი პოეტი-მთარგმნელების ყველა თაობა მიმართავს პოლონელი გენიის შემოქმედებას, მისი მემკვიდრეობა ფართოდ არის ცნობილი ქართველი მკითხველისათვის, რომელმაც იგი გაითავისა და შესისხლხორცა.

სლოვაცი რუსულად ბევრად უფრო გვიან ითარგმნა. მიუხედავად იმისა, რომ მის შემოქმედებას მიმართეს ბ. პასტერნაკმა,

ა. ახმატოვამ და სხვებმა. არ შეიძლება ითქვას, რომ იგი რუსი მკითხველის წინ მთელი სისასხით წარსდგა. ქართველი მკითხველისათვის სლოვაკი ფაქტობრივად უცნობია, ითარგმნა მისი მხოლოდ რამდენიმე ლექსი. საქართველოში არ აღნიშნულა მისი არც ერთი იუბილე. ექვს არ იწვევს ის გარემოება, რომ სლოვაკი არსობრივად დიდ მსგავსებას ამჟღავნებს ქართველ რომანტიკოსებთან.

მეამბოხე ხასიათი, სულის არაჩვეულებრივი სიმაღლე, თავის თავთან და მთელ სამყაროსთან კამათი აახლოებს სლოვაკის ნ.ბარათაშვილთან. სამშობლოს დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლა პოეტის ცხოვრებისეული საქმე ხდება, ეს კი ეხმიანებოდა ქართველი რომანტიკოსების - ალ. ჭავჭავაძის, გრიგოლ და ვახტანგ ორბელიანების პოეტურ კრედას.

სლოვაკის პოეტიკის ყველა დონეს განსაზღვრავს ყოფიერების ტრაგიკულობის განცდა და ცხოვრების, როგორც კეთილისა და ბოროტის, გამუდმებულ ბრძოლას წარმოადგენს. პოეტის ცენტრალური სახეებია: „მეამბოხე სული“, „მოხეტიალე“, „წინასწარმეტყველი“, „მარტოსული ხომალდი ოკეანეში“. სლოვაკის მუდამ თან სდევს ფიქრები ადრეული სიკვდილის შესახებ, მას უღრმავდება წინათგრძნობა, რომ უცხოებაში დაასრულებს სიცოცხლეს („ჩემი ანდერძი“, „კაპიტან მაიზნერის დაკრძალვა“, „ჩემი სული ღრმად ჩაფიქრდა“ და ა.შ.).

თვით რომანტიკოს პოეტებს შორისაც კი ძნელია მოიძებნოს ისეთი ტრაგიკული ინტიმური ლირიკის მქონე პოეტი, როგორც სლოვაკია. სლოვაკის ბარათაშვილთან აახლოებს ამბლებული უპასუხო გრძობა, შინაგანი შეუძლებლობაც, ბედნიერება მიანიჭოს საყვარელ ქალს და საკუთარ თავს. ორივე პოეტის სასიყვარულო ლირიკა ღრმად სევდიანია, ხოლო სლოვაკის გრძობების პალიტრა კი მერყეობს სევდიანი ელფგიიდან მრისხანე შეჩვენებამდე.

სლოვაკის ლირიკას ლეიტმოტივად გასდევს როგორც საკუთარი, ასევე მთელი თაობის ახალგაზრდა სულის სიბერე.

სლოვაკი გამოდის აჯანყებული ხალხის სახელით, რომელიც მონობისთვისაა განწირული. პოეტის შემოქმედების მისტიციზმს განაპირობებს მისი იმ თანამემამულეების ტრაგიზმი, რომლებიც გარეშე მტრებთან ბრძოლაში დაიღუპნენ, გადაასახლეს ან ძიმე ჭაპანს ეწეოდნენ ემიგრაციაში. პოლონური მსოფლალქმისათვის დამახასიათებელია გამოსავლის ძებნა ან „სულის ფილოსოფიაში“, რომლითაც შეუძლია თავისი გზის სხვადასხვა ეტაპზე არაჩვეულებრივ სიმალღეებს მიადწიოს, ან სასწაულის მოლოდინში. ეს მსოფლალქმა მთლიანად ეხმიანება ქართულ მსოფლალქმას, 1832 წლის შეთქმულების არც ერთი მონაწილე არ მალავდა, რომ პოლონეთის აჯანყება მათთვის სამართლიანი ბრძოლის მაგალითი იყო.

ქართული რომანტიკოსების შემოქმედების სამყაროს და მეორე თაობის პოლონელ რომანტიკოსებს შორის იმდენი მსგავსებაა, რომ ეს თემა სპეციალური შესწავლის საგანი შეიძლება გახდეს. ამ ვითარებაში სლოვაკის შემოქმედება უცნობი იყო ქართველი მკითხველისათვის. პოლონურ-ქართული პოეტური კავშირები ისე ღრმა და ფართოა და იმდენად დიდი ხნის წინ დაიწყო პოლონური პოეზიის თარგმნა ქართულად, რომ ამ არსებითი ხარვეზის არსებობა გასაოცარიც კი არის. სლოვაკის თარგმნა ძალიან ძნელია, იქნებ, ამითაც აიხსნება ის, რომ იგი დღემდე ვერ ახშიანდა ქართულ ენაზე.

ჩვენ დიდ პატივად მიგვაჩნია პირველი ნაბიჯის გადადგმა ამ თვალსაზრისით და ქართულ ენაზე მკითხველისათვის იულიუმ სლოვაკის პირველი კრებულის წარდგენა. მიმდინარე 1999 წელს სრულდება 150 წელი მისი გარდაცვალებიდან. პოლონეთისთვის ეს წელი სლოვაკის წელია, რომელიც აღინიშნება პრემიერ-მინისტრის პროფესორ ეჟი ბუზეკის ხელმძღვანელობით.

საქართველოს პოლონელთა კულტურულ-საგანმანათლებლო კავშირი „პოლონია“ და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი ამ კრებულით ქართველ მკითხველებს აცნობენ რომანტიკოსის

ლირიკულ შედეგებს და თავისი წვლილი შეაქვთ საიუბილეო ზეიმში. რასაკვირველია, ამ კრებულში ლირიკაც კი არ არის სრულყოფილად წარმოდგენილი, მაგრამ ჩვენ შევეცადეთ, შეგვეჩინა ყველა ჟანრი, რომელიც სლოვაკისათვის არის დამახასიათებელი: ოდა, ჰიმნი, სონეტი, ელეგია, სახუმარო ლექსი, დაუთავრებელი მონახაზები. დაუსრულებელი ბრწყინვალე მონახაზები იმდენია მის ლირიკაში, რომ ლამის სპეციალურ ჟანრად იქცეს სლოვაკის შემოქმედებაში. კრებულში წარმოდგენილია სლოვაკის შემოქმედების ყველა პერიოდი - სიყმაწვილეში დაწერილი ლექსებიდან მის უკანასკნელ ლექსამდე, რომელიც სამშობლოსადმი მიძღვნილი. საშუალება მოგვეცა წარმოგვედგინა მისი შემოქმედების ყველა თემატური წრე: სამოქალაქო ოდა და სასიყვარულო ლექსები, ფილოსოფიური ლირიკა და მისტიკური ძიებანი.

კრებულში შეტანილია როგორც სიტყვის ცნობილი ოსტატების, ასევე დამწყები მთარგმნელების თარგმანები. „ჩემი ანდერძი“ - მისი ერთ-ერთი საპროგრამო ლექსი ოთარ ჭილაძის თარგმანითაა წარმოდგენილი (იგი პირველად დაიბეჭდა „მნათობში“ და შესრულებულია 1959 წელს პოეტის 150 წლის იუბილესთან დაკავშირებით). დანარჩენი თარგმანები შესრულებულია სპეციალურად ჩვენი კრებულისათვის. მთარგმნელთა შორის არიან ჩვენი საყვარელი პოეტები მიხეილ ქვლივიძე და გივი შახნაზარი. დიდი დამსახურება ამ საქმეში თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოცენტისა და პოეტის რუსუდან ჭანტურიშვილისა. მან თვითონ შეასრულა თარგმანთა დიდი ნაწილი, მისი ხელმძღვანელობით კი თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტებმა წარმოადგინეს სლოვაკის შემოქმედების თავიანთი პოეტური ვერსიები. მათ მრავალ პოეტურ კრებულში აქვთ წარმოდგენილი საკუთარი თარგმანები, რომლებიც თსუ ეროვნულ ლიტერატურათა, ლიტერატურულ ურთიერთობათა და თარგმანის კათედრაზე შეიქმნა კათედრის გამგის პროფესორ ოთარ ბაქანიძის ხელმძღვანელობით.

გასულ წელს ჩვენ გამოვეცით ადამ მიცკევიჩის ლირიკის კრებული „კურთხევა“, რომელმაც მაღალი შეფასება დაიმსახურა საქართველოში და პოლონეთში. წინამდებარე კრებულიც, რომელშიც სლოვაკი ასევე ორ - ორიგინალისა და ქართულ ენაზე აუღერდა, წარმოადგენს პოლონური ლირიკის ქართულ ენაზე ახმთანებული სერიის ერთგვარ დასაწყისს.

სლოვაკი თავის სულს, რომელიც სხეულიდან გაფრინდებოდა, უწოდებდა „სულ-მერცხალს“, „სულ-ტოროლას“. ზეციდან მისი სული კვლავ გაჰყურებს შორეულ მშობლიურ პოლონეთს, რომლის ნახვაც მას არ ეღირსა. სლოვაკის სჯეროდა სულის დამოუკიდებელი არსებობისა. და, მისი სული ახმოვანდეს ქართულ ენაზეც მისი სიკვდილიდან 150 წლის შემდეგ. და, მისი ნაცნობობა ქართველ მკითხველთან იქცეს მხოლოდ პირველ შეხვედრად. ჩვენ ვიმედოვნებთ, რომ ქართველ მკითხველს კიდევ ელის მრავალი შეხვედრა მის ცნობილ დრამებთან და პოემებთან.

მარიამ ფილინა

WPROWADZENIE

Juliusz Słowacki (1809-1849) należy do elity europejskiego romantyzmu. Doprowadził on do doskonałości polski język poetycki i w wielu wybitnych utworach lirycznych, dramatach romantycznych i poematach osiągnął szczyty, dostępne tylko nielicznym. Uznany przez potomnych za drugiego po Adamie Mickiewiczu geniusza polskiej poezji, Juliusz Słowacki przeszedł niełatwą i raczej krótką drogę życiową, nie był doceniony za życia, a i po śmierci jego poezja nie została należycie oceniona.

Los Adama Mickiewicza był niewątpliwie również dramatycznym, wypełniony tułaczką, biedą i nieoczekiwanymi niespodziankami losu. Jednak istnieje tutaj duża różnica. Mickiewicz za życia był już obwołany wieszczem, każde jego słowo było niemal prorocstwem dla współczesnych, on w pełni zaznał sławy. Wiele utworów Mickiewicza zostało przetłumaczonych na języki europejskie, a niektóre tłumaczenia rosyjskie wyszły z druku zanim pojawiły się publikacje w orginalie. W Gruzji wiersze Mickiewicza były znane jeszcze za życia autora, pierwsze jego sonety były tłumaczone na język gruziński przez Georgija Eristawiego w końcu lat 30-ch XIX wieku. Każde pokolenie gruzińskich poetów-tłumaczy sięgało do twórczości polskiego wieszca, i dziedzictwo jego jest dzisiaj dobrze znane gruzińskiemu czytelnikowi, weszło już do świadomości narodu gruzińskiego.

Słowacki został przetłumaczony na język rosyjski o wiele później, i chociaż próby tłumaczenia podejmowali tacy poeci, jak Borys Pasternak i Anna Achmatowa oraz inni wybitni poeci, to nie

można powiedzieć, że został on przedstawiony w całej swej objętości.

Czytelnikowi gruzińskiemu Słowacki pozostawał faktycznie nieznanym. Przetłumaczono zaledwie kilka jego wierszy i żadnego jubileuszu poety tutaj jeszcze nie obchodzono. Niemniej jednak u Słowackiego i gruzińskich poetów-romantyków jest dużo wspólnego.

Bunt jako organiczna część natury, wysoki polot ducha, spór z samym sobą i całym światem – zbliża Słowackiego z Nikołozem Barataszwili. Niepodległość ojczyzny, tragiczny los której jest najwyższą bolączką jego duszy, staje się główną treścią jego życia, i to właśnie credo przyświeca i gruzińskim romantykom: Aleksandrowi Czawczawadze, Grigoła i Wachtanga Orbeliani.

Poczucie tragizmu bytu, życia jako nieprzerwanej walki dobra ze złem, wytycza wszystkie kierunki poetyki Słowackiego. „Buntowniczy duch”, „duch wygnania”, „tułacz”, „prorok”, samotny okręt na oceanie - to główne motywy wykorzystane przez poetę. Rozmyślenia o wczesnej śmierci u Słowackiego wzmacniają się w rezultacie przecucia śmierci na obczyźnie, w pełnym zapomnieniu („Mój testament”, „Pogrzeb kapitana Meyznera”, „Dusza się moja zamyśla głęboko” i inne).

Niewielu poetów, nawet spośród romantyków, było w takim stopniu tragicznymi w swojej liryce intymnej. To wzniosłe nieodwzajemnione uczucie, wewnętrzna niezdolność do ujmowania miłości w radosne tony, uszczęśliwienia umiłowanej i siebie, również zbliża Słowackiego i Barataszwili. Liryka miłosna obu poetów jest przepełniona smutkiem i tęsknotą. U Słowackiego paleta uczuć waha się pomiędzy tragicznymi elegiami a przepełnionymi gniewem przekleństwami.

Starość młodej duszy – własnej i całego pokolenia – stanowi główny motyw w liryce poety. Słowacki występuje w imieniu

uciemnionego narodu. Tragizm jego rodaków, którzy oddali swe życie w powstaniu przeciwko zewnętrznemu wrogowi, zesłanych na wygnanie lub wiodących swój żalony żywot na emigracji, wstysko to określa mistycyzm jego dojrzałej twórczości.

Szukanie drogi wyjścia bądź w „filozofii ducha” zdolnego na różnych etapach swej drogi wspiąć się na nowe szczyty, bądź w oczekiwaniu na cud, jest bardzo charakterystycznym właśnie dla polskiego światopoglądu. Ten światopogląd w pełni odpowiada i gruzińskiemu (nikt z uczestników spisku szlachty gruzińskiej z 1832 r. nie ukrywał, iż polskie powstanie było dla nich wzniosłym przykładem).

Tyle wspólnego w twórczości gruzińskich romantyków i polskiego wieszczka, że temat ten może posłużyć za przedmiot specjalnej pracy naukowej. A mimo to Słowacki pozostawał nieznanym gruzińskiemu czytelnikowi. Polsko-gruzińskie poetyckie stosunki są głębokie i obszerne, przekłady poezji polskiej już tak dawno były realizowane, że nawet dziwnym się wydaje to istniejące zaniedbanie.

Dlatego uważamy za honor, iż to właśnie my możemy zrobić pierwszy krok na drodze do zaznajomienia gruzińskiego czytelnika z poezją Juliusza Słowackiego i oddać na jego ręce pierwszy zbiór jego wierszy. W roku bieżącym, 1999, Polska obchodzi 150 rocznicę śmierci poety. Dla Polski jest to Rok Słowackiego, który przechodzi pod patronatem Premiera profesora Jerzego Buzka.

Nasz Kulturalno-Oświatowy Związek Polaków w Gruizji „Polonia” i Państwowy Uniwersytet w Tbilisi wnoszą poprzez ten zbiór poezji swój wkład w jubileuszowe obchody, zaznajamiając gruzińskiego czytelnika z lirycznymi arcydziełami romantyka. Oczywiście, liryka jest tu przedstawiona wybiórczo. Postaraliśmy się jednak wybrać te gatunki literackie, które są najbardziej charakterystyczne dla Słowackiego: odę, hymn, sonet, elegię,

utwory żartobliwe, niedokończone szkice utworów. Niezakończonych, błyskotliwych szkiców jest tak dużo w liryce poety, że one stają się jakby oddzielnym gatunkiem w twórczości Słowackiego. W zbiorze tym zostały także przedstawione wszystkie okresy twórczości poety: od wierszy młodzieńczych do tego ostatniego, poświęconego ojczyźnie. Udało się nam również przedstawić wzorce wszystkich obszarów tematycznych w jego poezji: odę i wiersz miłosny, lirykę filozoficzną i mistyczne poszukiwania dojrzałego okresu.

Na ten zbiór zebrały się przekłady różnych poetów: znanych mistrzów i początkujących tłumaczy. „Mój testament” – jedno z programowych utworów zaproponowane w przekładzie Otara Cziładze, dokonany w 1959 roku (w związku z 150-leciem narodzin poety) i opublikowany w magazynie "Mnatobi". Pozostałe przekłady zostały zrealizowane specjalnie dla naszego zbioru. Wśród mistrzów – poeci Michał Kwiliwidge i Giwi Szachnazari.

Ogromną część pracy wykonała poetka i docent Tbiliskiego Państwowego Uniwersytetu – Rusudan Czanturiszwili. To właśnie ona wykonała znaczącą część tłumaczeń i pod jej kierownictwem ze swoimi poetyckimi wersjami występują studenci Uniwersytetu. Oni wzięli już udział w wielu poetyckich zbiorach, realizowanych pod kierownictwem profesora Otara Bakanidze.

W ubiegłym roku wyszedł zbiór liryki Adama Mickiewicza „Błogosławieństwo”, który znalazł uznanie i w Gruzji i w Polsce. Niniejszy zbiór poezji, w którym Słowacki zadźwięczał w dwóch językach – w orginalie i w gruzińskich przekładach, stał się jakby początkiem serii polskiej liryki w gruzińskim wydaniu.

Słowacki nazywał swego ducha, ulatującego z ciała „duszą-jaskółką”, duszą-skowronkiem”. Z niebios jego duch spoglądał na daleką Polskę, której nie sądzono mu było zobaczyć w ostatnie

godziny życia. Słowacki wierzył w samodzielne życie ducha. Dlatego, niech jego duch zadźwięczy w języku gruzińskim po 150 latach od dnia śmierci poety, i niech to zaznajomienie gruzińskiego czytelnika z jednym z samych przenikliwych i tragicznych polskich romantyków będzie pierwszym spotkaniem z jego twórczością. Mamy nadzieję, że przed nami – spotkania z znakomitymi dramatami i poematami pisarza.

Maria Filina

ოდა

Oda

სონეტები

Sonety

ლექსები

Wiersze

SONETY

I

Ledwo słońce na wschodzie odstąpi swe lica,
Ledwo spojrzę po cichej, samotnej dolinie,
Mgła się mieni w lży róży i na kwiaty spłynie,
Chyli się pod perłami róża krasnolica.

Zaledwo w serce moje spojrziała dziewica,
Ledwom zaczął żyć dla niej i dla niej jedynie,
Szczęście w lży się zmieniło, mgła omanień ginie,
Błyszczą gorzkimi łzami zalana źrenica.

Luba! szczęścia nie znajdzie, kto w tym sercu skona,
I moich cierpień nigdy wątek się nie skończy;
Bo chociaż lotnym skrzydłem czas przeminie rączy,

Choć nasze dusze przejdą do wieczności łona,
Gdy twoja tak spokojna, moja tak zwichrzona,
W niebie się nawet dusza z duszą nie połączy.

სონეტი

I

ზეცით როგორც კი გაბრწყინდება მზეი აღსავლის,
როგორც კი ველთ უჩუმართ გადაეველება,
მრუმე იქცევა დილის მარგალიტის ცრემლებად
და ვარდის ბუჩქი სასწაულად უმალ თავსა ხრის...

გრძნეულ ქალწულმა ოდეს გულსა შიგან ჩამხედა,
როგორც კი მისთვის, მხოლოდ მისთვის ვიწყე ცხოვრება,
უმალ ვიგრძენი ბნელში სულის გასხივოსნება
და მესალბუნა ბრწყინვალეების მისის გამხელა...

ო, სიყვარულო! ბედის ჩარხის ბრუნვა თუ ურევს
თავგზას ჩვენს ყოფას, წალმა ბრუნვის მისის მტერია, -
იგი წყვეტს კავშირს ჩვენ შორის და გვიქრობს კერიას, -

რამეთუ კუთვნილს უკვდავების, სასწაულს უღევს -
შენს უშფოთველს და ჩემს მშფოთვარეს - გარდასულ სულებს
ცათა შინაც კი შეერთება არ უწერიათ!

SONETY

I

Ledwo słońce na wschodzie odsłoni swe lica,
Ledwo spojrzy po cichej, samotnej dolinie,
Mgła się mieni w łzy róży i na kwiaty spłynie,
Chyli się pod perłami róża krasnolica.

Zaledwo w serce moje spojrzała dziewica,
Ledwom zaczął żyć dla niej i dla niej jedynie,
Szczęście w łzy się zmieniło, mgła omanień ginie, ó
Błyszczą gorzkimi łzami zalana źrenica.

Luba! szczęścia nie znajdzie, kto w tym sercu skona,
I moich cierpień nigdy wątek się nie skończy;
Bo chociaż lotnym skrzydłem czas przeminie rączy,

Choć nasze dusze przejdą do wieczności łona,
Gdy twoja tak spokojna, moja tak zwichrzona,
W niebie się nawet dusza z duszą nie połączy.

სონეტი

I

აღმოსავლეთით როს ამოვა მზე დიდებული
და მყუდრო ველებს მედიდურად ცქერას დაუწყებს,
წყვდიადი ცრემლად ჩამოვა ყვავილთა ფურცლებს,
ვარდი თავს დახრის, დილის ცვარით დამძიმებული.

როდესაც გულში ჩამისახლდა ნაზი ქალწული,
როცა დავიწყე მხოლოდ მისთვის ცხოვრება ქვეყნად,
წყვდიადი გაქრა, სიხარული გადიქვა ცრემლად
და ამ ცრემლებმა გააბრწყინეს თვალები ჩემი.

ძვირფასო, ლხენას ვერა ჰპოვებს ვინც შეგიყვარებს,
არც ჩემ სატანჯველს არ ექნება ოდესმე ბოლო
და გაგრძელდება სამუდამოდ! დრო მიღის მხოლოდ!

ჩვენი სულები შენი მშვიდი, ჩემი - მშფოთვარე,
მარადისობის საძიებლად გადავლენ ღმერთთან,
თუმც არც ზეცაში იქნებიან ისინი ერთად.

SONETY

II

Zwarzyła jesień kwiaty nad brzegiem strumyka,
Wiatr szumiąc zesłych liści tumanami miota;
Błyszczą dąb koralowy, błyszczą brzoza złota,
A jaskółkę wewnętrzny niepokój przenika.

Już czas lecieć - gdzieś w sercu znajdziesz przewodnika.
Już czas lecieć, wewnętrzna uczy cię tęsknota.
Siedzi smutna nad gniazdem, skrzydełkiem trzepota,
Zrywa się - podleciała - mignęła i zniaka.

Jaskółka miała wrócić, nim zefir zawionie,
Pod strzechę, której nieraz doznała opieki,
Lecz ją w przelocie morskie pochłoneły tonie.

Lauro - ja nieszczęśliwy, idąc w kraj daleki
Myślę, że wrócę kiedyś spocząc na twym łonie...
Próżne marzenia! - żegnam, żegnam cię na wieki.

სონეტი

II

შემოდგომაა და წყაროზე დაჭკნა ყვავილი,
ქარმა აშალა ჩამოცვენილ ფოთოლთა კორდი,
მუხა მარჯნებით და არყისზე ბრწყინავს ოქროთი,
მერცხლის სული კი რალაც შფოთვით არის ავსილი.

- დროა, გავფრინდეთ, ხარ მეგზურის გულში მპოვნელი,
გავფრინდეთ, - უხმობს იღუმალი მერცხლის მოლოდინს,
მოწყენილია, უნდა გაჰყვეს ძახილს ბოლომდის,
რტოებს მოწყდება და დამალავს სივრცე სოფელი...

როცა გაისმა შორ ქროლვათა ნარნარი ქორო,
ამ სხვენზე აღარ მოფრენილა მერცხალი კვალად,
რადგან ფრენისას ზღვის ტალღებში ეპოვა ბოლო.

ლაურა! შორეთს მიმავალი უბედურ მგზავრად,
იქნებ დაგბრუნდე და შენს გულზე სიმშვიდე ვპოვო,
მაგრამ ფუჭია ეს ოცნება... მშვიდობით მარად.

SONETY

III

Duszo! śpij, duszo moja, coś cierpiała tyle.
Twój Anioł cię opuścił i szczęście się zmienia.
Śpij! ach śpij, duszo moja, dopóki z uśpienia
Nieśmiertelny głos Boga nie wyrwie cię mile.

Śpij, serce, już dla ciebie znikły szczęścia chwile,
I na cóż się masz budzić na same cierpienia?
Śpij, lutni! próżne, próżne twoje smutne brzmienia,
Ja sam zasną niedługo w głębokiej mogile.

Tak wędrowiec, grożącej śmierci niedaleki,
Choć już do dna wychylił trucizny napoje,
Jednak długo się męczy, nim zawrze powieki.

Ja, co piłem tak słodkie, zgubne szczęścia zdroje,
Piłem śmierć z rozkosz czary i zasną na wieki!
Lecz nim zasną - ach biedne, biedne serce moje!

სონეტი

III

იძინე სულო! მოსვენება მიეც სიმძიმის! -
დაგტოვა სატრფომ, მარტოსულის აღსრულდა ბედი! -
იძინე სულო უდრტვინველად, ვიდრემდი ძალით
არ გამოგიხმობს უკვდავი ხმა მაღალი ღმერთის...

იძინე გულო! უბედობით, ვიცი, ვევენები, -
ან რისთვის გინდა გაღვიძება, რატომ, რის გამო?! -
სევდიანია შენი ჰანგი, იყუჩე ქნარო,
დადუმდი, მალე სამარეში ჩავესვენებით!

ასეა მგზავრი - წუთისოფლის უღმობელ სამანს
ვიდრე გასცდება, უცებ დასცლის ფიალას შხამის
თვალებს ტანჯული სამუდამოდ დახუჭავს სანამ,

მე კი, ვინც თითქოს უკვდავების ვიმრავლე წამი,
თურმე სიკვდილის ვცლიდი სასმისს, მწყურვალი, მრავალს,
და სამუდამო მიძინების ვერთვოდი ამინს.

SONETY

III

Duszo! śpij, duszo moja, coś cierpiała tyle.
Twój Anioł cię opuścił i szczęście się zmienia.
Śpij! ach śpij, duszo moja, dopóki z uśpienia
Nieśmiertelny głos Boga nie wyrwie cię mile.

Śpij, serce, już dla ciebie znikły szczęścia chwile,
I na cóż się masz budzić na same cierpienia?
Śpij, lutni! próżne, próżne twoje smutne brzmienia,
Ja sam zasną niedługo w głębokiej mogile.

Tak wędrowiec, grożącej śmierci niedaleki,
Choć już do dna wychylił trucizny napoje,
Jednak długo się męczy, nim zawrze powieki.

Ja, co piętak słodkie, zgubne szczęścia zdroje,
Piłem śmierć z rozkosz czary i zasną na wieki!
Lecz nim zasną - ach biedne, biedne serce moje!

სონეტი

III

ჩაიძინე სულო ჩემო! დღეს ყოველი გაქრა,
ჩაიძინე ამოდ, შვებით, ჩაიძინე მანამ
არ მოგიხმობს უფლის მოალერსე, მშვიდი ხმა და
არ მოგქარგავს ისევ სასიცოცხლო ძაფით ქარგა!

ჩაიძინე გულო, სვე წაიღეს დროის ქართა,
დაიცალა შენთვის სიფერადე ლამაზ წამთა,
მეც სამარე მალე მელის, დინებაა ჟამთა,
დავდუმდები, არ ღირს სევდიანი ჟღერა ქნართა!

როგორც ყველა მგზავრი მეც მოვედი ბოლო კართან,
დღეს სიკვდილი შევსვი, სავსე აზარფეშით, რადგან,
შემიფარებს მალე დედამიწის თბილი კალთა!

ამ მიწაზე რა ვსვი ცდუნებების შხამის გარდა,
მაინც მინდა წუთიერად შემაყოვნოთ და ვთქვა:
მებრალეები გულო, მებრალეები, მაგრამ რა ვქნა!

SONETY

IV

Czyliż kto duszy mojej wrócić szczęście zdoła?
Czyliż kiedy z łez gorzkich oschnie ma źrenica?
Ta, która tak kochałem, anielska dziewica
Litością już nie spędzi smutków z mego czoła.

Może kiedyś na łonie innego anioła
Czoło moje rozjaśni szczęścia błyskawica;
Lecz szczęście to nie potrwa! znów ściemnieją lica,
A serce chwil przeszłości z rozpaczą zawoła.

Choć róża raz na wiosnę kwitnie i opada,
Zdarza się, że w jesieni znowu się rozwija,
Lecz wtenczas taka wątła, wysiłona, blada.

სონეტი

IV

ნეტავ ვის ძალუძს, რომ გალახულ სულს არგუნოს ძველი
ბედნიერება?!

ნეტავ ვის ძალუძს, რომ ამოუშროს ცრემლის მორევი დაღალულ
თვალებს?!

ის ერთადერთი, ჩემი მფარველის და ანგელოზის ნანატრი ბაგე,
ღვთიური კოცნით, სინატიფით და სათნოებით მაჩუქებს შვებას.

იქნებ ბედისგან გამათრახებულს კვლავ სიყვარული მეწვიოს სტუმრად?!

ჩემს შუბლს დააჩნდეს ნათელ გზასავით სხვა ანგელოზის
ამბორის კვალად,

მაგრამ წყეული დრო რას დაგვაცლის?! - უბედურების
დადგება ჟამი,

გული კი სევდით შეწუხებული წარსულის სიტკბოს ჩამარხავს ჩუმად.

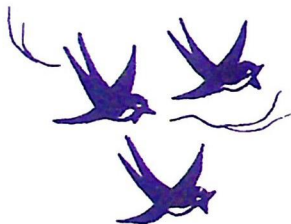
ვარდი ყვავის და იფურჩქნება გაზაფხულობით,
თუმცა, ხანდახან შემოდგომაც ახარებს ყვავილს,

მაგრამ ვაი, რომ მოწყენით და უფერულობით!

თუ ერთხელ ბედმა ზურგი მწარედ შემოგაქცია -- ნუღარ მოელი...

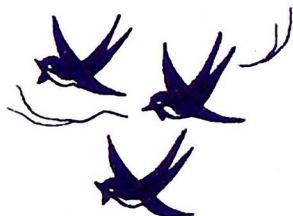
Tak choć szczęście nie wraca, gdy raz czleka mija,
Czasem przed zgonem uśmiech na licu osiada,
Ale i w tym uśmiechu już się śmierć przebija.

1827 r. Wilno

ლიმილნარევი სინანულით გაგახსენდება ყველა, ყოველი,
სევდასთან ერთად შეგაძრწუნებს გრძობა ნაცნობი - გრძობა
სნეული,
სიკვდილის ლანდი - ნისლისფერი, დამცინავი და შორეული...

ვილნო, 1827 წ.

ODA DO WOLNOŚCI

I

Witaj, wolności Aniele,
Nad martwym wzniesiony światem!
Oto w Ojczyzny kościele
Ołtarze wieńczone kwiatem
I wonne płoną kadzidła!
Patrz! tu świat nowy - nowe w ludziach życie.

Spójrzal - i w niebios błękiecie
Malowne piüry złotymi
Roztacza nad Polską skrzydła;
I słucha hymnów tej ziemi.

II

A tam już w cieniu wieków za nami się chowa
Duch niewoli i dumną stopą depta trony.
Zgina się pod ciężarem skrwawionej korony,
Mówi - ale niezrozumiale z ust wychodzą słowa.
Tak obelisk, co niegdyś pisany wyrazem

ოდა თავისუფლებას

I

მოგესალმები, ანგელოზო თავისუფლების,
მკვდარ სამყაროზე აღმართულხარ, სახენათელი!
სამშობლოს საყდრებს აკაშკაშებს კრთომა სანთლების,
შემკობილია ყვავილებით საკურთხევლები
და ყველგან, ყველგან სურნელება არის საკმევლის.
ფერი იცვალა ამ სამყარომ, გახდა ახალი.
სიცოცხლე ჩქეფს და გამოცოცხლდა ხალხი საწყალი.
შენ ოქროს ფრთებით დაგიფარავს ცა პოლონეთის
და მადლიერი პოლონეთი ჰიმნებს მოგიძღვნის.

II

უკან დარჩა და მიეფარა საუკუნეებს
მონობის სული, აღარ არის ოქროს ტახტები.
არც გვირგვინები, არც მოახლენი მათი თანმხლები.
წარსულის ხმაურს ყურს არავინ აღარ დაუგდებს.
ვით ობელისკი, რომელზედაც ოდესღაც მცნება

Dziwił ludy, obwiany mgłą kadzidel dymu,
Dziś przeniesiony do Rzymu,
Niezrozumiały ludom - umarły - jest głazem.

III

Niegdyś Europa cała
Była gotyckim kościołem.
Wiara kolumny związała,
Gmach niebo roztrącał czołem...
Drżącym od starości głosem
Starzec poczyłony laty
Trząśł dumnych mocarzy losem,
Zaglądał w królów siedziby;
Zaledwo promyk oświaty
Przez ubarwione gmachu przedzierał się szyby.

Jakiś mnich stanął u proga,
Kornej nie uchylił głowy,
Walczył słowami Boga
I wzgardził świętymi kary.
Upadł gmach zachwiany słowy.
Błysnęły światła promienie...
Pierwsze wolności westchnienie
Było i westchnieniem wiary.

ამოეტვიფრათ, სურნელებით იყო მოსილი,
ხალხს აკვირვებდა მაღალი და ძლევამოსილი,
ახლა უქმად დგას, აღარ ძალუძს გულთა ანთება.

III

ოდესღაც იყო მთელი ევროპა
ვით გოტიკური ტაძარი ერთი.
რწმენამ აერთა ყოველი სვეტი
და ცად აზიდა დიდი შენობა.
ვით ბერიკაცი კიდევ ძლიერი,
მაგრამ სიბერით ხმა რომ უთრთოდა,
მეფეთ პალატებს ედგა დარაჯად,
ჩაგრულთა შველა სულაც არ სურდა.

მაგრამ მოადგა ამ ტაძარს ბერი,
იყო მართალი, სძულდა მონობა,
რაც გულში ჰქონდა თქვა ის სათქმელი,
შეაზანზარა მთელი შენობა.
ჩამოიშალა ყოველი სვეტი,
თავისუფლების მოისმა სუნთქვა
და ნანგრევებზე სხივები მზისა
ბრწყინავდა. აღარ ისმოდა ურვა.

IV

Jak sosny niebotyczne urosli królowie.
Deptane prawa ludów gdziez znajdują mściciela?..
Na Albijonu ostrowie
Kromwel. - Któż nie zna Kromwela?..
Od dawna krwią Stuartów zalał stopnie tronu
I nie chciał na nie wstąpić - on pogardził tronem.

I czymże dzisiaj jest król Albijonu?
Błyszcząca mara - widziadło,
Księżyc na niebie zamglonym,
A słońce praw oświeca tę postać wybladłą.

Ale wielcy mężowie zasiedli do steru,
Świątynią praw dźwigają tysiączne kolumny, -
Patrzcie, jak długim rzędem za trumnami trumny
Wchodzą w posępne gmachy Westminsteru.

V

O świat nowy hiszpańskie uderzyło wiosło,
Tam brat zaprzedał brata...
Na łądzie nowego świata
Żałobne drzewo wyrosło,
Pod którym schyleni w trudzie,

IV

მეფენი ცისკენ აღმართულან ფიჭვების მსგავსად.
სად ჰპოვოს მცველი ალბიონის საწყალმა ხალხმა?
იყო კრომველი - ვინ არ იცის მისი სახელი?
მან სტიუარტების სისხლში ჩაძირა ტახტის საყრდენი.
შემდეგ კი აღარ მოისურვა იმ ტახტზე ასვლა.
არად მიაჩნდა და არც ჰქონდა იქ დასაყრდენი.
ან კი ვინ არის დღესდღეობით ალბიონთ მეფე?
ლანდად ქცეულა, თუმცა ბრწყინავს ეს მოჩვენება.
ბრწყინავს ვით მთვარე ბურუსიან, ნისლიან ცაზე.
მზის შუქზე ქრება ეს ფერმკრთალი სუსტი ნათება.
უფლებამოსილთ ხელთ უპყრიათ მმართველის საქვე,
წმინდა კანონი იმართება უწმინდურთ ხელით.
ხედავთ კუბოებს? ამ კუბოთა მწკვრივია გრძელი.
მათ შეიფარავს უესტმინსტერის კედლები ბნელი.

V

ახალ ქვეყანას ესპანელთა მოადგა გემი
და ამერიკამ ძმათაგაყიდვის სუსხი იგემა.
იქ გაიზარდა ხე გლოვისა უზარმაზარი
და ბევრი ახსოვს იმას თავის ტოტებქვეშ მკვდარი.

Marząc o szczęściu boleśnie,
Usypiali tłumem ludzie,
Tłumami konali we śnie.

I śmiercią sen płacili - bo o lepszej doli
Pod tym się drzewem ludziom o wolności śniąło.
Było to drzewo niewoli,
Rosło nad grobem - świat już był jedną mogiłą.

Ostatni więc człowiek skona,
Śmiercią z należnych władcom wypłaci się danin?
O nie! na głos Waszingtona
Zmartwychwstał Amerykanin
I zaprzysiężoną święcie
Wolność okrył wieńcem sławy.

A drzewo śmierci było masztem na okręcie
I zgon niosło na ludy saksońskie - i nawy.

VI

Więc słońce już w wolności krajach nie zachodzi?
Wolności skrzydła całą osłoniły ziemię.
Godnym jest oczu Boga wolnych ludzi plemię
On bohaterów nagrodzi.

ხალხი, რომელიც სულ შრომობდა ღამითაც და ღღეც,
იქ მიწვებოდა ხოლმე ზოგჯერ, ილაგამწყდარი.
ესიზმრებოდა სანუკვარი თავისუფლება
და მხოლოდ სიზმრად ჰქონდათ ამის ნახვის უფლება.
კვდებოდნენ იქვე, მშვენიერი სიზმრით დამტყბარნი
და არ ნანობდნენ ცხოვრებაში ის ბედდამწვარნი.
მონობის იყო ის ხე, რადგან კუბოზე იდგა
და ის სამყარო უკვე ერთ დიდ საფლავად იქცა.
მაგრამ თუ ბოლო, ბოლო კაციც გარდაიცვლება,
ვინ მოიხადოს ქვეყნის ვალი, როგორ ინება?
მაგრამ ო, არა! ვაშინგტონის მჭექარე ხმაზე
ბოლოს მომკვდარი აღსდგა, თანაც ბრძოლა იქნება
და დაღო ფიცი: სიკვდილი ან თავისუფლება!
სიკვდილის ხე კი გემის ანძა ყოფილა თურმე.
საქსონელთათვის დაღუპვის ან ბრძოლის მოსურნე.

VI

თავისუფლების ქვეყანაში მზე არის მუდამ,
თავისუფლებამ ფრთაგაშლილმა მოიცვა მიწა.
დააჯილდოებს ღმერთი გმირებს, რალა თქმა უნდა,
ვინც შვება მისცა და დაიცვა ეს ღედამიწა.

VII

Jakiż to dzwon grobowy
Z wiejskiego zabrzmiał kościoła?
Idzie tłum pogrzebowy -
Schylone do ziemi czoła;
Trumna - za trumną dzieci,
Smutna przyjaciół drużyna
Błądą gromnicą świeci,
Ciche modły powtarza.
Weszli we wrota cmentarza,
Pod trumną ramię syna.
Czarną dręczeni rozpaczą,
Czarną okryci żałobą...
Czemuż płaczą nad sobą?
Bogata wezmą spuściznę.
Dlaczegoż nad nim płaczą?
W grobie zapomni troski...
Bracia! - on umarł - on był ostatnim z tej wioski,
Co widział wolną ojczyznę.
Synowie jeszcze po nim nie zdjęli żałoby,
Już na wolnej żyją ziemi.
Idźmy więc nad ojców groby,
Wołajmy, bracia, nad nimi -
Może usłyszą w mogile?..

VII

რა გლოვის ზარი ისმის ახლა ეკლესიიდან?
სამგლოვიარო პროცესია მოემართება.
თავდახრილ კაცებს ცრემლი მოსდით, რა ემართებათ?
კუბო და ბავშვთა მწუხარება, გლოვა, ვაება.
დამწუხრებული მეგობრები სანთლებით ხელში
მიდიან მწყობრად და ნაკადი აღარ მთავრდება.
მივიდნენ უკვე, სასაფლაოს შევიდნენ კარში,
კუბო ასწიეს, შეენაცვლდნენ ერთმანეთის მხარში.
დატანჯულია სუყოველი მათგანი სევდით,
ძაძით მოსილან შეპყრობილნი ამ მწუხარებით.
რად დასტირიან ნეტა ახლა ასე თავის თავს?
და ვინც წავიდა რად სტირიან ასე მწარედ მას?
მისგან მოვლით მათ მდიდარი მემკვიდრეობა,
მას კი საფლავში - სიმშვიდე და კეთილდღეობა.
იქ, სამარეში დაავიწყება სევდა - ვარამი...
მან ბოლომ ნახა ეს სამშობლო თავისუფალი.
უკანასკნელი იყო იგი ამა სოფლიდან,
გამოიყვანა ვინც სამშობლო - ტყვე მონობიდან
და თავის შვილებს მოუპოვა თავისუფლება.
უნდა ვიბრძოლოთ! ჩვენც, ჩვენცა გვაქს ამის უფლება.

VIII

Widziałem, jak młodzieniec w samej wieku sile,
Strawiony własnym ogniem - przeklął ogień duszy.
Wołał: - "Czemuż Bóg więzów moich nie rozkruszy?.."
Lecz wszędy cichość grobowa;
A więc sam odpowiadał: - "Jestem panem życia!" -
Okropne rozpaczy słowa!
Z umysłowych władz rozbicia
Została ta myśl straszliwa.
I bladeść śmierci lice wyniosłe okrywa.
Ta jedna myśl tysiączne urodziła myśli;
Straszna cierpienia potęga,
Umysł je rozwija - kryśli,
Z niedowiarstwa marą sprzęga...
O niedowiarstwo! Ty piekieł pochodnią
Niszczysz mgłę marzeń i blask urojenia złoty.
Gdzież cnota?.. nie ma cnoty!..
I zbrodnia nie jest zbrodnią.
Na niepewnej wazysz stali
Wzniosłe uczucia w człowieku...
Już wszyscy tak myśleli - wszyscy wołali,
Jest to chorobą czasu! - jest to duchem wieku!
Ta ciemność była tylko przepowiednią słońca.
Wolności widzimy Anioła,

VIII

გავსწიოთ ძმებო! ჩვენც მივადგეთ მამათ საფლავებს.

ვიყვიროთ, იქნებ გაიგონონ ჩვენი ვედრება.

ცუღზე ცუდი ვთქვათ, კარგებზე - კარგი, ვიხსნათ მამული
და აღვიდგინოთ დაკარგული ჩვენი ღირსება.

თორემ რა ხდება? ადამიანს ფულით ზომავენ.

ავადმყოფური ღღეს გამეფდა სულისკვეთება.

უნდა დავძლიოთ, უნდა დავგმოთ ზნე უკეთური,

ვიჩქაროთ ძმებო, მალე ჩვენი მზეც გაბრწყინდება.

ხედავთ, გამოჩნდა ანგელოზი ოქროსფრთიანი,

თავისუფლების მოყვარული, იმედიანი.

თავები მალლა! წინ იარეთ! ყველანი გემზე!

საჭე ხელთ ვიპყრათ, ნუ გვაშინებს ლურჯი ზღვის სიღრმე!

რომც გადავვარდეთ, რომც ჩავვარდეთ ამ ზღვის ტალღებში,

მაინც ვიბრძობლოთ, უკუვაგდოთ სულმდაბალთ შიში.

ვგავართ მყვინთავებს, ზღვის ტალღებში რომ დაღუპულან,

ან იმათ, ვისაც ზღვის სასტიკი მორევი ითრევთ.

Wolności powstał obrońca.
Podnieście wybladłe czoła!
Dalej do steru okrętu!
Dalej! na morskie głębinie!
Rzućmy się w odmęt - z odmętu
Może niejeden wypłynie!
Podobni do nurków tłumu,
Co do morskiej toną fali,
Wśród wirów kręceni szumu,
Już ich fala w głąb porywa;
Ale niejeden wypływa,
Bliski brzegu lub daleki,
Ten niesie gałąź koralu,
Ow w Amfiryt trąbę dzwoni.
Lecz niejeden zniknie w toni,
W morzu zostanie na wieki.

ბევრი თავს აღწევს ცურვით უკვე ილაგამწყდარი
და ზღვის სიღრმიდან გამოგლეჯილ მარჯნის ტოტს გვიქნევს.
ამფიტრიონის საკრავისაც გაისმის ხმები,
გადარჩენილნი ზღვის სტიქიას უკრავენ ძმები.
თუმცა ბევრმა კი საუკუნოდ დახუჭა თვალი,
მაგრამ დატოვა საუკუნოდ ნათელი კვალი.

HYMN

Bogarodzico, Dziewico!
Słuchaj nas, Matko Boża,
To ojców naszych śpiew.
Wolności błyszczy zorza,
Wolności bije dzwon,
Wolności rośnie krzew.
Bogarodzico!
Wolnego ludu śpiew
Zanieś przed Boga tron.

Podnieście głos, rycerze,
Niech grzmią wolności śpiewy,
Wstrząsną się Moskwy wieże.
Wolności pieniem wzruszę
Zimne granity Newy;
I tam są ludzie – i tam mają duszę.

Noc była... Orzeł dwugłowy,
Drzemał na szczycie gmachu

ჰიმნი

გვისმინე ქალწულო, წმინდაო მარიამ,
აქდერდა უკვდავი სიმღერა მამათა,
ეს თავისუფლების მომტანი ზარია,
ბორკილთა დამსხვრევის ხმა ცაში ავარდა.

ღე ქუხდეს ყოველგან ხმა თავისუფლების,
რომ კოშკებს მოსკოვის შეუდგეთ ზანზარი,
ცვილივით გააღნოს მან ნევის გრანიტი,
იქაურთ გაუთბოს გულები დამზრალი!

ორთავა არწივი უკუნეთ ღამეში
წამახულ შპილს აჯდა ნახევრად მთვლემარე,
ლითონის ბორკილი ეჭირა ბრჭყალებში
და უცებ, იქუხა სიმღერამ მგზნებარემ.

I w szponach niósł okowy.
Słuchajcie! zagrzmiały spiże,
Zagrzmiały... i ptak w przestrichu,
Uleciał nad świętyń krzyże.
Spojrzał – i nie miał mocy
Patrzeć na wolne narody,
Olśniony blaskiem swobody,
Szukał cienia... i w ciemność uleciał północy.

O wstyd wam! Wstyd wam, Litwini!
Jeśli w Gedymina grodzie
Odpocznie ptak zakrwawiony,
Głos potomności obwini,
Ten naród – gdzie czczą w narodzie
Krwia zardzawiałe korony.

Wam się chylić przed obcymi,
Nam we własnych ufać siłach;
Będziem żyż we własnej ziemi
I we własnych spać mogiłach. –

Do broni, bracia! Do broni!
Oto ludu zmartwychwstanie,
Z ciemnej pognębenia toni,
Z popiołów Feniks nowy

ავარდა ალი და შიშისგან ფრინველი
გუმბათთა ჯვრებს ეცა, დამფრთხალი თვალებით,
შეხედა მიწას და ხალხს გრძნობით ანთებულს
და თვალი მოეჭრა ცეცხლის ელვარებით,

როდესაც ვერ ნახა მან ჩრდილი სულ მცირე,
გაფრინდა წყვედიადში ჩრდილოეთ მხარეში.

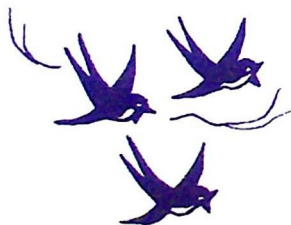
სირცხვილი ლიტველნო, სირცხვილი ლიტველნო,
გედიმინთ ქალაქში აწ ბინას დაიდებს
ფრინველი დასვრილი, სისხლით და ნაღველით,
იმ სისხლით რომელიც დანთხია რაინდებს,

და პასუხს მოგთხოვენ თქვენ, თქვენი შვილები,
სისხლისგან დაჟანგულ გვირგვინს რომ აღიდებთ.

თქვენ ქედი მოხარეთ დამპყრობთა წინაშე,
ჩვენ ბედი მივანდეთ ამ ხმლებს და ამ მკლავებს,

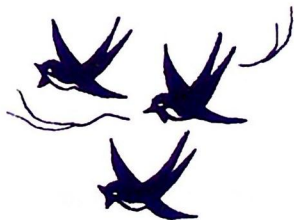
Powstał lud – błogosław, Panie!
Niech grzmi pieśń jak w dzień godowy.

Bogarodzico! Dziewico!
Słuchaj nas, Matko Boża,
To ojców naszych śpiew,
Wolności błyszczą zorza,
Wolności bije dzwon
I wolnych płynie krew,
Bogarodzico!
Wolnego ludu krew,
Zanieś przed Boga tron.

ჩვენ ლალად ვიქნებით ჩვენს მშობელ მიწაზე
და ვერვინ წაბილწავს აწი ჩვენს საფლავებს.

ჰე, შევიაარაღდეთ, ავიღოთ მახვილი,
ჩვენ ბრძოლა ფიცხელი ოდითგან ვერ გვლიდა,
მონობის უფსკრული დაეძლიოთ ბოლომდე
და როგორც ფენიქსი, წამოვდგეთ ფერფლიდან,
დალოცე უფალო, ეს ხალხი აღმდგარი,
დღეს აქ ჰქეჰს სიმღერა როგორიც ჩვენ გვინდა!

PREZKŁĘSTWO

DO ***

Przeklęta! Ty wydrałaś ostatnie godziny
Szczęścia mego na ziemi, ty żądłem gadziny
Wygnałaś na samotność! Bądź wiecznie przeklęta! –
Każdy mój jęk – zna ciebie, każda łza – pamięta!

Bo kiedy nieszczęśliwy zaklinałem ciebie,
Abyś mi dała nieco przyjaźni i ciszy,
Toś ty mi łzy w powszednim podawała chlebie,
I jęcząc – z jękiem w sercu mówiłaś: Niech słyszy!

Cierpiałem i uległem... Dziś samotny jestem,
Lecz wiedz, iż samotności okryty żalobą,
Oczy moje obracam za każdym szelestem,
Czekam – ale nie ciebie... Tęsknię – nie za tobą.

Tej czekam omamiony, tej samotny płacząc,
Która mi była siostrą na wygnania ziemi,
Myśląc, że kiedyś duszy oczyma zobaczę
Tę, co w duszę oczyma patrzy anielskimi.

წყევლა

წყევულო! შენ ხელთ გამომგლიჯე ბედნიერება
და არ მაღირსე მე უბედურს მხიარულება,
მარტოობისთვის გამიმეტე. იყავ წყევული!
ჩემი სუნთქვა ხარ, ჩემს ცრემლებში შხამად რეული.

მე უბედური, მუხლმოყრილი გევედრებოდი,
შენგან მცირედი თანაგრძნობა, დუმილი მსურდა,
შენ კი არსობის პურში შხამად მეწვეთებოდი
და გულისკენესით აყოლებდი. - მე ასე მსურდა!

ბევრი ვიტანჯე, დავმარცხდი და დღეს მარტოსული,
შავი ძაძვებით შემოსილი - ხსნას აღარ ველი.
მე შენს ნაბიჯებს ვაკვირდები ცრემლმორეული
და სევდიანი, გულმოკლული, უკვე არ ველი.

გაცრუებული იმედებით დანადვლებული,
მივსტირი მას, ვინც განდევნილი ჩამიკრა გულში,
ვცხოვრობ იმედით, რომ ოდესმე ჩემთან მისული
ციური თვალთ ჩაიხედავს ჩემს ტანჯულ სულში.

A nigdy serca mego nie umiała krwawić;
A tak się ze mną duszą i myślami dzieli,
Że już dziś sami boscy nie wiedzą anieli,
Czy ją dla mnie potępić, czy mnie dla niej zbawić.

A ty! a ty! Co lałaś żółciowe gorycze,
Skoro się otwierała serca mego rana,
O! gorzej, niż przeklęta – widmo tajemnicze
Złej przeszłości – przeklęta bądź i zapomniana!.

არ მიაყენებს დამსხვრეულ გულს ახალ იარებს,
გაიზიარებს ჩემს ფიქრს, ჩემს სულს გაიზიარებს.
ვერ გაუგიათ იმქვეყნიურ ზეციურ ძალებს
ის ჩემია თუ, მე ამქვეყნად მისთვის ვიარე.

შენ კი, - წყეულო, შემზარავო და უბედურო,
ჩემს იარებში ასპიტის შხამად ჩაწვეთებულო,
ო, იღუმალო მოჩვენებავ ამქვეყნიურო,
დამიწყევლიხარ, ყველასაგან მიტოვებულო.

PREZKŁĘSTWO

DO ***

Przeklęta! Ty wydrałaś ostatnie godziny
Szczęścia mego na ziemi, ty żądłem gadziny
Wygnałaś na samotność! Bądź wiecznie przeklęta! –
Każdy mój jęk – zna ciebie, każda łza – pamięta!

Bo kiedy nieszczęśliwy zaklinałem ciebie,
Abyś mi dała nieco przyjaźni i ciszy,
Toś ty mi łzy w powszednim podawała chlebie,
I jęcząc – z jękiem w sercu mówiłaś: Niech słyszy!

Cierpiałem i uległem... Dziś samotny jestem,
Lecz wiedz, iż samotności okryty żałobą,
Oczy moje obracam za każdym szelestem,
Czekam – ale nie ciebie... Tęsknię – nie za tobą.

Tej czekam omamiony, tej samotny płaczę,
Która mi była siostrą na wygnania ziemi,
Myśląc, że kiedyś duszy oczyma zobaczę
Tę, co w duszę oczyma patrzy anielskimi.

წყველა

შენ გამომგლიჯე ნეტარების ბოლო წამებიც,
მარტოობისთვის შენ გამწირე წყეულო მარად,
ჩემს ყოველ სუნთქვას შენ ახსოვხარ ასპიტის შხამო,
ჩემი დაღვრილი ყველა ცრემლი შენით საგსეა.

რადგან, როდესაც უბედური გევედრებოდი,
მოგეცა ჩემთვის ცოტა სითბო და სიმყუდროვე,
შენ ცრემლს მაწვდიდი, და შეზავებულს არსობის პურში,
დავნებდი ტანჯვას და მე ახლა მარტოსული ვარ.

მაგრამ იცოდე, მარტოობის ძაძით მოსილი
გულისფანცქალით ვაკვირდები ყოველ მცირე ჩქამს
და ველოდები მაგრამ გონჯო, მხოლოდ არა შენ,
სევდამ შემიპყრო მაგრამ გონჯო, შენს გამო არა!

ველი, მივტირი მარტოსული იმ თეთრ ანგელოზს,
ვინც უანგაროდ გამიწია დევნილს და-ძმობა,
ველი და მჯერა რომ შევხედები კიდევ ოდესმე,
ვინც ჩემს ტანჯულ სულს ანგელოზის თვალით შეხედა.

A nigdy serca mego nie umiała krwawić;
A tak się ze mną duszą i myślami dzieli,
Że już dziś sami boscy nie wiedzą anieli,
Czy ją dla mnie potępić, czy mnie dla niej zbawić.

A ty! a ty! Co lałaś żółciowe gorycze,
Skoro się otwierała serca mego rana,
O! gorzej, niż przeklęta – widmo tajemnicze
Złej przeszłości – przeklęta bądź i zapomniana!.

ველი, ვინც ჩემს გულს არ გაუხსნის მფეთქავ ჭრილობას,
გაიზიარებს ფიქრებს ჩემსას და სულის შფოთვის,
ანგელოზები მანახვებენ მას ვისაც ველი,
გადამარჩენენ რომ ვიცოცხლო მათ შესახვედრად.

შენ კი ბოროტო, შენ, რომელიც ნაღველს მანთხვედი,
და დაუნდობლად მიჩიქნიდი გულის იარას,
წყევლზე უფრო დაწყევლილო, ბილწო აჩრდილო,
შავი წარსულის მოჩვენებავ, წყევლიმც იყავ!

ROZŁĄCZENIE

Rozłączeni – lecz jedno o drugim pamięta;
Pomiędzy nami lata biały gołąb smutku
I nosi ciągle wieści. Wiem, kiedy w ogródku,
Wiem, kiedy płaczesz w cichej komnacie zamknięta;

Wiem, o jakiej godzinie wraca bolu fala,
Wiem, jaka ci rozmowa ludzi łzę wyciska.
Tyś mi widna jak gwiazda, co się tam zapala,
I łzę różową leje, i skrą siną błyska.

A choć mi teraz ciebie oczyma nie dostać,
Znając twój dom – i drzewa ogrodu i kwiaty,
Wiem, gdzie malować myślą twe oczy i postać,
Między jakimi drzewy szukać białej szaty.

Ale ty próżno będziesz krajobrazy tworzyć,
Osrebrać je księżycem i promieniść świtem:
Nie wiesz, że trzeba niebo zwalić i położyć
Pod oknami i nazwać jeziora błękitem.

ბანშორემა

დავშორდით, მაგრამ, ჩემო ძვირფასო,
კვლავ ძველებურად ხარ ახლობელი,
ახლაც არ მიჭირს, რომ გავიაზრო
რასა იქმ, ანდა სად იმყოფები.

მე ვიცი, როდის იღვიძებ, დგები,
ხარობ თუ სწუხხარ მიუსაფარი.
ჩვენს შორის თეთრი კაეშნის მტრედი
დაფრენს და მოაქვს შენი ამბავი!

და თუმცა ჩემი ვერ გწვდება თვალი,
ძალმიძს გიხილო ბალში გავლილი,
როდესაც მკერდზე დაიბნევ ყვავილს
და თვითხარ, როგორც თეთრი ყვავილი!..

შენ კი, ძვირფასო, რაც უნდა სცადო,
ვერ წარმოიდგენ იმ უღრან ტყეებს,
სადაც მე ლურჯი ტბის პირას ვსახლობ
და შენზე ფიქრში ვატარებ დღეებს.

Potem jezioro z niebem dzielić na połowę,
W dzień zasłoną gór jasnych, w nocy skał szafirem;
Nie wiesz, jak włosem deszczu skalom wieńczyć głowę,
Jak je widzieć w księżycu odkreślone kirem.

Nie wiesz, nad jaką górą wschodzi ta perełka,
Którąm wybrał dla ciebie za gwiazdeczkę-stróża;
Nie wiesz, że gdzieś daleko, aż u gór podnóża,
Za jeziorem, - dojrzałem dwa z okien światelka.

Przywykłem do nich, kocham te gwiazdy jeziora,
Ciemne mgłą oddalenia, od gwiazd nieba krwawsze,
Dziś je widzę, widziałem zapalone wczora,
Zawsze mi świecą – smutno i blado – lecz zawsze...

A ty – wiecznie zagastaś nad biednym tułaczem;
Lecz choć się nigdy, nigdzie połączyć nie mamy,
Zamilkniemy na chwilę i znów się wołamy
Jak dwa smutne słowiki, co się wabią płaczem.

Nad jeziorem Leman, d. 20 lipca 1835 r.

ვერ დაინახავ კუნაპეტ ცაზე
შორს მოციმციმე ობოლ მარგალიტს,
ყოველ ღამით რომ სიამით მავსებს,
რამეთუ ჰქვია „შენი ვარსკვლავი!“

მშვიდობით, ჩემო! დავშორდით მარად,
უიმედობის გვფარავს უკუნი
და შეყვარებულ ბულბულთა მსგავსად
ერთმანეთს ვუხმობთ გულდათუთქულნი.

ლემანის ტბის პირას, 20 ივლისი, 1835 წელი

SUMNIENIE

Przekląłem – i na wieki rzuciłem ją samą,
I wzburzony, nim księżyc zabłysnął wieczorem,
Jużem się od niej długim rozdzielił jeziorem.
A gdy się toń jeziora księżycową plamą
Osrebrzała, gdy wichry zawiewały chłodniej,
Jam jeszcze leciał, - jeszcze uciekałem od niej.

I może bym zapomniał, - bo koń leciał skoro.
Bo mi targały myśli tętniące kopyta.
Gdzie ona ? – oszukana – przeklęta – zabita...
Patrzę na niebo, księżyc, na gwiazdy, jezioro...
Wszak jęk tu nie doleci, wszak łez nie zobaczę.
To jezioro – to fala – to nie ona płacze.

I może bym wspominał... lecz gdy to spostrzegła
Błada światłość księżyca, krok w krok za mną biegła.
Próżno się zatokami wężowymi kręcę,
Wszędy mnie księżycowa kolumna dopadła,
Jakby się ta kobieta do stóp moich kładła,
I niema płaczem, za mną wyciągała ręce.

Rzym, d. 1 maja 1836 r.

სინდისის ქენჯნა

ვწყევლე, დავტოვე და განვცალკევდი,
სამარადღამოდ განვედი მისგან.

მთვარემ სხივებით ტბა რომ მოვერცხლა,
კიდევ გავრბოდი, გავრბოდი მისგან.

კაშკაშა მთვარე ცას ანათებდა,
ჩვენ შორის ვრცელი ტბა გაშლილიყო.
ერთგულმა რაშმა სწრაფად იარა,
რისხვის მაშორა ძველი იარა.

რაში ისე სწრაფად, სწრაფად მიჰქროდა,
იქნებ იგი კიდევ დამევიწყებოდა.
თქარათქური ჩლიქთა, ფიქრი მგრგვინავი
ტანში მშლიდა, მშლიდა ის გამგმირავი.

დაწყევლილი, გვემულ-მიტოვებული
ღმერთა უწყის ახლა იგი სად არის.
მე ვერ მწვდება კვნესა მისი, ქვითინი.
ეს ტბა, ტალღა მისი ცრემლი არ არის.

იქნებ კიდევ დამევიწყებოდა ბოლოს,
მთვარის შუქი თუმცა არ მტოვებს მარტოს.
მან, მტირალმა ქალმა, ცრემლი მაწვიმა,
ხელი მთვარის შუქის მსგავსად მაწვდინა.

რომი, 1 მაისი, 1836 წ.

ROZMOWA Z PIRAMIDAMI

Piramidy, czy wy macie
Takie trumny, sarkofagi,
Aby miecz położyć nagi,
Naszą zemstę w ty bułacie
Pogrześć i nabalsamować,
I na późne czasy schować ?
- Wejdz z tym mieczem w nasze bramy,
Mamy takie trumny, mamy.

Piramidy, czy wy macie
Takie trumny, grobowniki,
Aby nasze męczenniki
W balsamowej złożyć szacie;
Tak by każdy na dzień chwały
Wrócił w kraj, choć trupem cały ?
- Daj tu ludzi tych bez plamy,
Mamy takie trumny, mamy.

Piramidy, czy wy macie
Takie trumny i łzawice,

ბასაშბრეზა პირამიდებთან

პირამიდებო! თქვენი წიალი
თუ უაკლდამებს იარაღს დაღლილს?.. -
ან შერიგებით აღვსილი ხალხის
სიძულვილს მტრისას?.. შეუძლია კი,
შემოუნახოს ხალხს იგი განძი,
ვით სარკოფაგმა - მუმია კაცის?..
- დიახ! წიალი ჩვენი ეყოფა
იარაღს, რისხვას, შურისმგებლობას!

პირამიდებო! თუ შეძლებთ ამდენს:
ვერაგ მომხდურის ბოლოს მძლეველი,
ფერფლი, მამაცი პოლონელების
რომ დავასვენოთ დროებით სადმე
და დავუბრუნოთ უქრობ სანთლებად
ქვეყანას, როცა მკვდრეთით აღსდგება!
- ამ სიწმინდისთვის ჩვენთან ადგილის
მონახვა მართლა არის ადვილი.

პირამიდებო! გაქვთ კი ამდენი
აუზი, ხარო, რაბი უძირო,

By łyzy nasze i tęsknice
Po ojczystych pól utracie
Złać tam razem i ostatek
Czary dolać łzami matek ?
- Wejdz tu, pochyl blade lice,
Mamy na te łzy łzawice.

Piramidy, czy wy macie
Takie trumny zbawicielki,
Aby naród cały, wielki,
Tak na krzyżu, w majestracie
Wnieść, położyć, uśpić cały
I przechować – na dzień chwały ?
- Złóż tu naród, nieś balsamy,
Mamy takie trumny, mamy.

Piramidy, czy została
Jeszcze jaka trumna głucha,
Gdzie bym złożył mego ducha ?
Ażby Polska zmarwychwstała ?
- Cierp i pracuj ! i bądź dzielny,
Bo twój naród nieśmiertelny,
My umarłych tylko znamy,
A dla ducha trumn nie mamy.

იავარქმნილი, სიმწრით უძილო
ხალხის შეუმშრალ ცრემლის დამტევი?
უმანკო, ზვარაკ შვილებზე მწუხარ
დედათა ცრემლებს დაიტევეს მღუღარს?!
- ნუგეშად თქვენდა, ამოუწყველი
მრავლად გვაქვს წმინდა ცრემლის ჭურჭელი...

პირამიდებო! შეიძლებთ ამდენს,
რომ მოუნახოთ ადგილ-სამყოფი
ხალხს, მისულს ზღურბლთან ყოფნა-არყოფნას?! -
რათა ჩვენ, უღვთოდ ჯვარცმულებს, გვწადეს,
რომ მთელი ხალხი რომელსაც ვენდეთ,
თქვენ შეიფარეთ დიდების დღემდე!..
- გვაქვს საიმედო, მკვიდრად ნაგები
მათი დამტევი სარკოფაგები!

პირამიდებო! მსახვრალი ბედის
ჩემი სულისთვის თუ გაქვთ კუთხე რამ
მანამდე, ვიდრე უფლის კურთხევა,
ჩვენს ტანჯულ მამულს ალადგენს მკვდრეთით?
- შენ ტანჯვისა და შრომის უღელში
შებმულს, ვით დაგცდა სიტყვა უხეში?..
ჩვენ ადგილი გვაქვს ოდენ მკვდართათვის, -
აქ სულს რა უნდა! - მოკვდი? გათავდი?!

HYMN

Smutno mi, Boże ! – Dla mnie na zachodzie
Rozlałeś tęczę blasków promienistą;
Przedemną gasisz w lazuruwej wodzie
Gwiazdę ognistą...
Choć mi tak niebo ty złocisz i morze,
Smutno mi, Boże !

Jak puste kłosa, z podniesioną głową
Stoję rozkoszy próżen i dosytu...
Dla obcych ludzi mam twarz jednakową,
Ciszę błękitu.
Ale przed tobą głąb serca otworzę,
Smutno mi, Boże !

Jako na matki odejście się żali
Mała dziecina, tak ja płaczu bliski,
Patrząc na słońce, co mi rzuca z fali
Ostatni błyski...
Choć wiem, że jutro błysnie nowe zorze,
Smutno mi, Boże !

ჰიმნი

სევდამ მომიცვა, სევდამ, უფალო!
თუმც ვხედავ, ვხედავ ოქროსფერი სხივი უბადლო
როგორ კიაფობს, როგორ ქრება ზღვაში ვარსკლავი
ის ცეცხლოვანი, - მზე, მზე მბრწყინავი.
ვხედავ, რომ თვალწინ გადმიშალე მთელი სამყარო,
ვტკბები და მაინც არ იქნება რომ დაგიმალო:
სევდამ მომიცვა, სევდამ, უფალო!

როგორც თავთავი ფშუტე, უგულო
თავაწეული დგას, თუმც რა აქვს სასიხარულო?!
მეც ასე ვდგავარ, აღარაფერს აღარ გრძნობს გული,
ვარ ნეტარებას და სიხარულს სულ მოკლებული.
სხვისთვის ჩუმი ვარ, ლაჟვარდოვან ცისკენ მზირალი,
დარდს მოკლებული, მხიარული და მოლიმარი.
მხოლოდ შენ გეტყვი, არ იქნება რომ დაგიმალო:
სევდამ მომიცვა, სევდამ, უფალო!

სახლიდან გასულ დედას მუდამ მისტირის შვილი
და მეც ბავშვივით მთელი გულით ვტირი და ვტირი
როცა მზე ჩადის და ტალღებში მზის ბოლო სხივი
ჩემთვის კიაფობს, მზისგან ჩემთვის წარმოგზავნილი.
თუმც ვიცი ხვალაც რომ ცისკარი აკიაფდება,
ზღვაში მზის ჩასვლაც კვლავ იქნება ასე უბადლო,
სევდამ მომიცვა, სევდამ, უფალო!

Dzisiaj, na wielkim morzu obłąkany,
Sto mil od brzegu i sto mil przed brzegiem,
Widziałem lotne w powietrzu bociany
Długim szeregiem.
Żem je znał kiedyś na polskim ugorze,
Smutno mi, Boże !

Żem często dumał nad mogiłą ludzi,
Żem prawie nie znał rodzinnego domu,
Żem był jak pielgrzym, co się w drodze trudzi
Przy blaskach gromu,
Że nie wiem, gdzie się w mogiłę położę,
Smutno mi, Boże !

Ty będziesz widział moje białe kości
W straż nie oddane kołunowym czołom;
Alem jest jako człowiek, co zazdrości
Mogił popiołom...
Więc że mieć będę niespokojne łożę,
Smutno mi, Boże !

Kazano w kraju niewinnej dziecinie
Modlić się za mnie co dzień... a ja przecie
Wiem że mój okręt nie do kraju płynie,
Płynąc po świecie...

სასომიხდილი დღეს ზღვაში რომ ვიყავ გასული
და ზღვიდან ნაპირს მაშორდება ასამდე მილი,
შორს ყარყატები დავინახე ცაში აჭრილი.
ისინი მწყობრად მიფრინავდნენ. ასეთი გუნდი
უწინ მინახავს პოლონეთში... გულო, დადუმდი!
ის ყარყატები არ გამქრალან ისე, უკვალოდ,,
სევდამ მომიცვა, სევდამ, უფალო!

მე ხშირად ვდგავარ საფლავებთან დაფიქრებული,
ვით პილიგრიმი არასდროს ვარ დამშვიდებული.
ბუნდოვნად მახსოვს ჩემი სახლი, ჩემი სამშობლო.
ვნახავ კი ისევ? სად მომელის ნეტავი ბოლო?
მუდამ გზაში ვარ, ჭექა-ჭუხილს სად დავემალო?
სევდამ მომიცვა, სევდამ, უფალო!

ვინ იცის, იქნებ ჩემი ძვლები მიმოხეული
არც კი ეღირსოს სადმე მიწას, მიწა-სამარეს.
ამიტომაც ვარ გონმიხდილი და დაბნეული
სხვათა და სხვათა აკლდამების ფერფლის მოშურნე.
არა, ვერ ვპოვო მე ვერასდროს მყუდრო სავანე.
დროდადრო ვკვნესი ამიტომაც, ღმერთო მალალო.
სევდამ მომიცვა, სევდამ, უფალო!

ერთი ქალწული სამშობლოში ლოცულობს ჩემთვის,
უმანკო სული ყოველდღიურს ადავლენს ლოცვას,
მაგრამ ჩემს ხომალდს სამშობლოსკენ არა აქვს გეზი,
უკიდგანო, ვრცელ სივრცეში უმიზნოდ ცურავს.

Więc, że modlitwa dziecka nie nie może,
Smutno mi, Boże !

Na tęczę blasków, która tak ogromnie
Anieli twoi w niebie rozprostarli,
Nowi gdzieś ludzie w sto lat będą po mnie
Patrzący – marli.
Nim się przed moją nicością ukorzę,
Smutno mi, Boże !

*Pisałem o zachodzie słońca, na morzu przed Aleksandrią
(19 października 1836 r.)*

უსუსურია ბავშვის ლოცვა, როგორ ვიწამო?
სევდამ მომიცვა, სევდამ, უფალო!

სილამაზეა ირგვლივ უხვად მიმოზნეული,
შენს ბრწყინვალეობას ო, უფალო, არა აქვს ბოლო.
ვიცი, მომავალ თაობას რომ ასი წლის მერე
სამშობლოს მიწა მიიბარებს ბოლოს და ბოლოს.
მე კი, ნეტავი, აქ როდემდე უნდა ვიწვავლო?
სევდამ მომიცვა, სევდამ, უფალო!

*დაწერილია მზის ჩასვლისას ალექსანდრიასთან
(19 ოქტომბერი, 1836 წ.)*

UŁAMKI

Na ustach moich węgiel położył czerwony,
Obrócił na północ twarzą
I kazał prorokować hymn wrący, szalony.

Narody ziemskie ! kiedy was porażą,
Kiedy stracie nadzieje,
Słuchajcie wieszczów – byście wiedzieli, co każą.

A naprzód temu, co krew waszą leje
Przez usta, piersi i skórę i oczy,
I znużony jest zemstą i nie mdleje,

Trzy przekleństwa posyłam i duch proroczy,
Co ma jak szatan szpony ogniste i skrzydła
I robaczkliwy ząb, co trupy toczy.

Miałem lutnię, co siedem strun miała i widła,
Na nich był patyk złoty, gdzie łabędziowi
Duszy mojej spoczynek był – lecz mi obrzydła;

ნამსხვრევეები

ჩემს ბაგეებზე დანთებულმა ნეკერჩხლის ალმა
მიმაბრუნა ჩრდილოეთისკენ
და მათქმევინა ქადაგება - შმაგად და მსწრაფლად:

შვილნო მიწის! მოვდივარ თქვენთან
როს დაგემსხვრევათ სანუკვარი ოცნება თქვენი,
გაიხედეთ პოეტებისკენ.

გაიგეთ, თუ რას ქადაგებენ ბაგენი თმენით.
სისხლია ღვარად დაქცეული.
სისხლით იცლება ბაგეც, თვალიც და გულიც თქვენი.

და შურისგებით წაქცეული
ცეცხლოვან ფრთებით აღიძვრება სატანა წყევლად,
საშიშარად ძვლებანთებული.

მე მქონდა მულნი სიმით შვიდით-ღირდა მოსმენად,
საცქერლადაც-ოქროცურვილი.
ის ამშვიდებდა ჩემს სულის სიმს, მაგრამ მომბეზრდა.

Bowiem nie mogła wydrzeć nic grobowi,
Nawet pamiątek tych, co nieśmiertelne
Powinny być – a są podobne snowi.

A więc zerwałem naprzód dwie weselne
Struny na lutni tej, i nigdy więcej
Już nie obudzę ich, - bo są bezszelne.

Zerwałem drugie dwie, co sto tysięcy
Wyrazów słodkich, miłych, miłośnych umiały,
I usnąć smutne serce umiały najprędzej.

Zerwałem trzecie dwie, jak echo skały
Powtarzające wszystko, co słyszą dokoła,
Albowiem wszystko płacz, co usłyszały.

Została jedna ta, co teraz woła:
O ! wy, co w prochu myśli mażecie i serca,
Z tych serc otrzyjcie rdzę – podnieście czoła !

(1837)

ვერ მომიკლა ვერა წყურვილი
ვერ აღადგინა მან მოკვდავი, ვერცა უკვდავი,
დასამარდა ჩემი სურვილიც.

და ორი სიმი საქორწილო მოვხსენ მუქარით -
იგი მუღნი აღარ ვამღერო.
უტიფარ სიმთა არ ვისმინო ხმები მუღარის.

დაემრიტა სხივი სამზეო
ორ ობოლ სიმსაც დამტკბარ ჰანგებს რომ ღიღინებდნენ,
ამშვიდებდნენ გულს საიმედოდ.

სხვა ორი სიმიც გავიმეტე, რომ მიხსენებდნენ
ყოველის, რაც კი ესმოდათ.
რაც კი ესმოდათ, იყო ჭვითინი და ჭვითინებდნენ.

და დარჩა ერთი ანგელოზად
და გვედრებით, დაკაწრულნო ნამსხვრევით სულის -
გახსენით გული თქვენდა ლოცვად...

(1837)

DO Z. KRASIŃSKIEGO

Żegnaj, o żegnaj archaniele wiary!
Coś przyszedł robić z moim sercem czary,
Coś w łzy zamienił jego krew czerwoną,
Wyrwał je z piersi, wziął we własne łono,
Ogrzał, oświecił, by nie poszło w trumnę
Ani spokojne mniej, ani mniej dumne...

Więc gdzieś wysoko, u boskiego celu,
Chwała dla ciebie, o serc wskrzesicielu,
A dla mnie pokój, dla ducha i kości,
Bo tym obojgu trzeba – spokojności...
Lecz jeśli ducha nadchodzą szyderce,
Lecz jeśli walka jest – dałeś mi serce!

Florencja, 4 grudnia 1838 r.

ზ. კრასინსკისადმი

გეთხოვები, გეთხოვები, ანგელოსო რწმენის!
ჩემი გულის მოსანუხსად მოვლენილო ზეცით.
ცხელი სისხლი შემიცვალე მე კურცხალთა ჯარით,
ამომგლიჯე საგულედან და წარმტაცე ძალით.
გაათბე და გაადვივე, სიკვდილს განარიდე,
არც მშვიდი ვარ, არც ამაყი, შენი გადამკიდე...

და იქ, მაღლა, ცის ტატნობზე, მიმაახლე უფალს,
დიდება შენ და შეწევნა, აღმდგენელო გულთა,
ჩემს ძვლებსა და სულსა ჩემსას დამშვიდება სრული,
რადგან ორთავეს სჭირდება შვება უსასრული,
რათა გესლმა და ბაღლამმა არ მყოს გათანგული,
თუ ბრძოლაა, ბრძოლისათვის ხომ მიბოძე გული!

ფლორენცია, 4 დეკემბერი 1838 წ.

TESTAMENT MÓJ

Żyłem z wami, cierpiałem i płakałem z wami,
Nigdy mi, kto szlachetny, nie był obojętny,
Dziś was rzucam i dalej idę w cień – z duchami –
A jak gdyby tu szczęście było – idę smętny.

Nie zostawiłem tutaj żadnego dziedzica
Ani dla mojej lutni, ani dla imienia; -
Imię moje tak przeszło jako błyskawica,
I będzie jak dźwięk pustej trawy przez pokolenia.

Lecz wy, coście mnie znali, w podaniach przekażcie,
Żem dla ojczyzny sterzał moje lata młode;
A póki okręt walczył – siedziałem na maszcie,
A gdy tonął – z okrętem poszedłem pod wodę...

Ale kiedyś – o smętnych losach zadumany
Mojej biednej ojczyzny – przyzna, kto szlachetny,
Że płaszcz na moim duchu był nie wyżebrany,
Lecz świetnościami dawnych moich przodków świetny.

ჩემი ანდერძი

აჰა, დასრულდა... გადავუხადე ცხოვრებას ხარკი,
მე თქვენთან ერთად მოვყვებოდი ამ გზებს და შუკებს
მე თქვენთან ერთად მირეკლავდა ამ ტბების სარკე.
დღეს კი გშორდებით... სამწუხაროდ, გშორდებით უკვე.

დღეს კი დასრულდა ყველაფერი: ლტოლვაც და ღელვაც
და ლანდთა შორის, სულთა შორის ვიწყებ მგზავრობას,
ჩემი სახელი ჰგავდა ბნელში გაკვეთილ ელვას,
ის ყრუ ძახილად ჩაესმება შთამომავლობას!

მაგრამ ვინც იცის, მან უამბოს ყველას და ყველას,
რას შეეწირა ჩემი წლები სიცოცხლით სავსე.
მე გემთან ერთად ჩავიძირე, ვერ შევძელ შეველა
და გემთან ერთად მეც წყვდიადი მაწვება თავზე.

მაგრამ ვინც მართლა დადონდება სამშობლოს ბედით
მეც მომიგონებს და მახსენებს როდისმე, ალბათ,
და აღიარებს ვინ მიყვარდა ჩემს თავზე მეტად
რატომ ვსუნთქავდი მთელი გულით, ხმამაღლა ხარბად.

Niech przyjaciele moi w nocy się zgromadzą
I biedne serce moje spalą w aloesie,
I tej, która mi dała to serce, oddadzą –
Tak się matkom wypłaca świat, gdy proch odniesie...

Niech przyjaciele moi siądą przy pucharze
I zapiją mój pogrzeb – oraz własną biedę:
Jeżeli będę duchem, to się im pokażę,
Jeśli Bóg mię uwolni od męki – nie przyjdę...

Lecz zaklinam - niech żywi nie tracą nadziei
I przed narodem niosą oświaty kaganiec;
A kiedy trzeba, na śmierć idą po kolei,
Jak kamienie przez Boga rzucające na szaniec !..

Co do mnie – ja zostawiam małą tu drużbę
Tych, co mogli pokochać serce moje dumne;
Znać, że srogą spełniłem, twardą bożą służbę
I zgodziłem się tu mieć – nieplakaną trumnę.

Kto drugi tak bez świata oklasków się zgodzi
Iść... taką obojętność, jak ja, mieć dla świata ?
Być sternikiem duchami napelnionej łodzi,
I tak cicho odlecieć, jak duch, gdy odlata ?

მე მინდა დაწვან ჩემი გული და მისი ფერფლი
ქარს გაატანონ, დაუბრუნონ სამშობლოს მინდვრებს,
ჩემო ძვირფასო მეგობრებო, გაიღეთ მსხვერპლი
და ჩემი გული დაუბრუნეთ სამშობლოს მინდვრებს.

ჩემო ძვირფასო მეგობრებო, მოგროვდით, მოდით,
რომ მიწად ქცეულ ჩემს სიცოცხლეს უთხრათ შენდობა,
ის თქვენთან ერთად შეეჩვია თმენას და ლოდინს
და, როგორც ადრე გენდობოდათ, ახლაც გენდობათ.

მე ვიქვც მიწად - ჩემი თავი ჯანდაბას იქით,
თქვენ კი არასდროს არ გიმტყუნოთ თქვენმა ფიქრებმა
და მოკვდით მაშინ, როცა მოვა სიკვდილის რიგი,
როდესაც თქვენთვის ერთადერთი გზა ეს იქნება.

ნუ ფიქრობთ ჩემზე; მე არც მინდა, არც ველი იმედს,
დე, ის მან ჰპოვოს, ვინც ამქვეყნად იცხოვრებს შემდეგ.
მე ვეწეოდი მძიმე უღელს, მტანჯველს და მძიმეს
და ჩემი კუბო დატირებას მოელის დღემდე.

ჩემთვის არავის არ დაუდგამს გვირგვინი თავზე,
მე არც დრო მქონდა, არც შემეძლო რომ გამეხარა.
მე მივყვებოდი დაღლილ ხომალდს, სულელებით საესეს,
ახლა სულივით უხმაუროდ ვტოვებ ქვეყანას.

Jednak zostanie po mnie ta siła fatalna,
Co mi żywemu na nic... tylko czoło zdoła;
Lecz po śmierci was będzie gnioła niewidzialna,
Aż was, zjadacze chleba – w aniołów przerobi.

ოღონდ აქ რჩება ჩემი რწმენა, ჯიუტი რწმენა,
რომელიც ჩემი სიკვდილის თუ გაქრობის მერეც
არ მოგასვენებთ, თვალს აგიხელთ, გაგიხსნით სმენას
და გაზიარებთ ქალწულ ზეცის შორეულ ფერებს.

TESTAMENT MÓJ

Żyłem z wami, cierpiałem i płakałem z wami,
Nigdy mi, kto szlachetny, nie był obojętny,
Dziś was rzucam i dalej idę w cień – z duchami –
A jak gdyby tu szczęście było – idę smętny.

Nie zostawiłem tutaj żadnego dziedzica
Ani dla mojej lutni, ani dla imienia; -
Imię moje tak przeszło jako błyskawica,
I będzie jak dźwięk pusty trwać przez pokolenia.

Lecz wy, coście mnie znali, w podaniach przekażcie,
Żem dla ojczyzny sterał moje lata młode;
A póki okręt walczył – siedziałem na maszcie,
A gdy tonał – z okrętem poszedłem pod wodę...

Ale kiedyś – o smętnych losach zadumany
Mojej biednej ojczyzny – przyzna, kto szlachetny,
Że płaszcz na moim duchu był nie wyżebrany,
Lecz świetnościami dawnych moich przodków świetny.

ჩემი ანდერძი

თქვენთან ვცხოვრობდი, განვიცდიდი, თქვენთან ვტიროდი,
აქ მე გულგრილი არ ვყოფილვარ სიკეთის მიმართ,
დღეს მე გშორდებით, გზას მივყვები სულელებთან ერთად
და თუმცა აქ ვიყავ ბედნიერი, მე სევდით მივალ;

მე არ ვტოვებ აქ მემკვიდრეს ჩემი სახელის,
არც ჩემი ქნარის მე მემკვიდრეს ქვეყნად არ ვტოვებ,
სახელმა ჩემმა გაიელვა როგორც ცისკარმა,
მომავალს დარჩა ჩემი ჰანგი და სიმარტოვე.

ვინც კი მიცნობდით, შეინახეთ თქვენ ჩემი ხსოვნა
რომ ჩემს სამშობლოს მივუძღვენი მე სიყრმის წლები,
ფიცხელ ბრძოლაში მე ხომალდის ვიდექ ანძაზე
და როს წავიდა ის ფსკერისკენ მეც მივყევ ნებით.

ჩავუფიქრდებით იღბალს ჩვენი ბედკრული ქვეყნის,
კეთილშობილნი გაგვიგებენ იღუმალ სევდას,
სულის სამოსი არ გვქონია ჩამოძენძილი,
მხნე წინაპართა ბრწყინვალეობა მუდამ თან გვდევდა.

Niech przyjaciele moi w nocy się zgromadzą
I biedne serce moje spalą w aloesie,
I tej, która mi dała to serce, oddadzą –
Tak się matkom wypłaca świat, gdy proch odniesie...

Niech przyjaciele moi siądą przy pucharze
I zapiją mój pogrzeb – oraz własną biedę:
Jeżeli będę duchem, to się im pokażę,
Jeśli Bóg mię uwolni od męki – nie przyjdę...

Lecz zaklinam - niech żywi nie tracą nadziei
I przed narodem niosą oświaty kaganiec;
A kiedy trzeba, na śmierć idą po kolei,
Jak kamienie przez Boga rzucane na szaniec !..

Co do mnie – ja zostawiam maleńką tu drużbę
Tych, co mogli pokochać serce moje dumne;
Znać, że srogą spełniłem, twardą bożą służbę
I zgodziłem się tu mieć – nieplakaną trumnę.

Kto drugi tak bez świata oklasków się zgodzi
Iść... taką obojętność, jak ja, mieć dla świata ?
Być sternikiem duchami napętnionej łodzi,
I tak cicho odlecieć, jak duch, gdy odlata ?

შეგროვდებიან მეგობრები და ჩემს ჩამქრალ გულს,
კოცონს მიცემენ, მოედება ენები ცეცხლის,
ასეა, დედებს შვილებს ართმევს წუთისოფელი
და მათ მაგივრად უბრუნდებათ მხოლოდღა ფერფლი.

ჭირის სუფრასთან დასხდებიან ჩემი ყონაღნი,
და ღვინის ჭიქით შემაწევენ ნაღვლიან სიტყვას,
მოვევლინები მე მათ სულად გარდასახული
რომ დავამთავრო მე ბოლომდე ჯერ რაც არ მითქვამს.

გაფიცებთ ყველას, არ დაკარგოთ ძმანო იმედი,
მშობელ ქვეყანას არ ჩაუქროთ იმედის შუქი,
და გამართოთ სასიკვდილოდ ურყევ მწკრივებად,
არ შეყოყმანდეთ ეს საჭირო გახდება თუკი!

მე კი მივდივარ და აქ ვტოვებ ჩემს ტკბილ მეგობრებს
ვინც შეიყვარა ჩემი მხნე და ამაყი გული,
და მათ მცინან რომ მე მშვიდად წარვდგები ღმერთთან
რადგან პირნათლად ჩემი ვალი მე შევასრულე.

დათანხმდებოდა კიდევ ვინმე ევლო მესაქედ,
აბობოქრებულ პირქუშ ზღვაში სულების ნავის,
და უარყო ყოველგვარი აღიარება
და გამქრალიყო უარყო თვით მისი თავი?

Jednak zostanie po mnie ta siła fatalna,
Co mi żywemu na nic... tylko czoło zdoła;
Lecz po śmierci was będzie gniotła niewidzialna,
Aż was, zjadacze chleba – w aniołów przerobi.

მაგრამ დარჩება აქ ჩემს მერე უდრეკი ძალა
რაც ადრე იყო ჩემთვის მხოლოდ შარავანდელი,
ანგელოზებად გადააქცევს თვით არამზადებს
ის, უხილავი რასაც ადრე არად ვაგდებდი.

W ALBUMIE E.HR. KRASIŃSKIEJ

Chciałbym, ażeby tu wpisane słowo,
Jeśli na wieki ma słowem pozostać,
Aby słów miało nieśmiertelnych postać
Albo posągów piękność marmurową,
Lub jak Walkirie, co noszą nad głową
Wieniec z piorunów i we krwi szeleszczą
Groźbę i skrzydła i twarz piorunową.

Lecz słowo martwe. Ale wy jesteście
Jako Walkirie z północy przybyłe:
Pod wasze stopy rzucamy niewieście
Grobowce wszystkie – a wy na mogiłę
Wstąpcie, a kto wart życia, tego wskrzeście.

Paryż, d. 29 czerwca 1841 r.

ალბომში ბრაზინია ე. კრასინსკაიას

მსურს, თქვენს ალბომში ჩაწერილი ჩემი სიტყვები,
თუ ის ალბომი სამუდამოდ თქვენთან დარჩება,
უკვდავ სიტყვათა გამძლეობით რომ შეიმოსონ,
ან მარმარილოს ქანდაკების ჰქონდეთ მშვენიება,
ან დაემსგავსონ ვალკირიებს, რომელნი ელვამ
ლამის წყვილიაღში შარავანდით გამოაჩინა.

მინდა ამ სიტყვებს ჰქონდეთ ძალა ყოვლისმომცველი,
ძალა მისწერი, მეხთათების მსგავსად მგრგვინავი...
მაგრამ სიტყვები უსულა, თქვენ კი მართლა ხართ
ბნელეთის წიაღის გამოღწეულ ფერიის მსგავსი.

ფეხქვეშ გაგიგებთ ქალწულების ყველა სამარეს,
თქვენ შეგიძლიათ გადათელოთ ყველა მათგანი
და აღადგინოთ მკვდრეთით მხოლოდ ღირსი სიცოცხლის.

პარიზი, 29 ივნისი, 1841 წ.

DO LUDWIKI BOBRÓWNY

Gdy na ojczyznę spojrzą oczy Lolki,
Karmione złotem i tęczową czczością,
Niechajże patrzą tak, jak oczy Polki,
Spokojnie – ale z ogniem i miłością.

Jeśli je patrzeć na smutek przymuszają,
I na lud, który tam w łańcuchach pędzą:
Niechaj te oczy łzami się zaprószą,
Lecz niech się nigdy nie zamkną przed nędzą.

Kiedy z tych oczu łez opadnie rosa,
A ludzie dobrzy będą w nie patrzali:
Pokaż im w oczach otwartych niebiosa
Aż do błękitu dusz – i jeszcze dalej...

Gdy przyjdą Wieszczce porwać naród z trumny
I rzucić w ogień tych, co skry się boją:
Z oczu rzuć takie dwie światła kolumny,
Jak ognie, które na wulkanach stoją.

ლუდვიკა ბობრუჰნას

ლიოლკას თვალები სამშობლოსკენ იმზირებიან,
(დღეს ოქრო-ვერცხლის მზერაც მათთვის უცხო არ არის),
ო, ეს თვალები მხოლოდ პოლონელს თუ შეჰფერიან,
სიყვარული და ელვარება მათში ჩუმად კრთის.

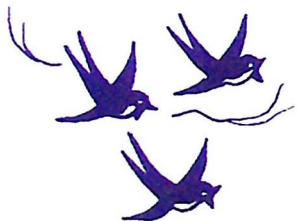
და თუ ამ თვალებს აიძულებენ სევდა იხილონ,
ხალხს ანახვებენ ბორკილებში დატანჯულ-დაღლილს,
დე, ეს თვალები მაშინ უმად ცრემლით აღივსოს,
მაგრამ ეს ტანჯვა-გაჭირვება გულცივს ნუ გახდის.

როცა თვალები სევდის მერე გამოიდარებს
და მათში ხალხი გულკეთილი თუ ჩაიხედავს,
აღბათ თვის თვალებს, ცისფერ თვალებს კვლავ დაანახვებს,
ცისფერ ლაჟვარდში კიდევ უფრო ღრმადაც ჩააწვდენს.

წინასწარმეტყველთ, ოდეს მოვლენ ხალხის საშველად
ხალხი კი მათთვის წამოდგება აკლამებიდან,
შემოანათებთ მწველზე უფრო მწველი თვალები,
ო, იმ თვალების სხივთა კონა ცეცხლის მსგავსია.

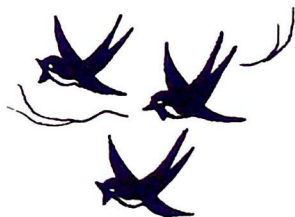
Wtenczas ja, widząc te lzy i wulkany,
Powiem, i w rymy to włożę królewskie:
Że choć widziałem w oczach cztery zmiany,
Prawdziwie Lolka ma oczy n i e b i e s k i e.

Paryż, d. 14 marca 1844.

და როცა თვალებს კვლავ ცრემლებით აღვრილს ჩავხედავ,
ვიტყვი რომ ხოტბის, მეფეთ ხოტბის შესადარია.
მე ამ თვალეებში ცვლილებები ოთხჯერ ვიხილე,
მაგრამ ისინი მხოლოდ ც ი ს ფ ე რ ი, ცისა დარია.

პარიზი, 14 მარტი, 1844 წ.

NIE UŻYWAŁEM LEKÓW I LEKARZY

Nie używałem leków i lekarzy,
O ! moi bracia, chcąc pozostać z wami,
Ale się tłukłem z wichrem i z falami
Pytając czasu: która moc przeważy ?
Czy moje duchem napełnione ciało ?
Czy morze, które wichrami szalało ?

Wstydzę się wyznać ! Morze zwyciężyło
Swoim bałwanem zimnym i szalonym,
A ja się wstydzę wyznać zwyciężonym
Wichrów szaleństwem i żywiołów siłą.

მე ექიმებისთვის და წამლებისთვის არ მიმიმართავს

ექიმებისთვის და წამლებისთვის არ მიმიმართავს, --
როგორ ვიბრძოდი ქარიშხალთან და შეშლილ ტალღებთან,
როგორ ვიბრძოდი, ო, ძმებო ჩემო, თქვენთან ყოფნისთვის
და დროს ვკითხავდი: გაიმარჯვებსო ძალა რომელი?
ჩემი სხეული გაჟღენთილი ჩემივე სულით?
თუ ზღვა, რომელიც ბობოქრობდა სულ მთლად შეშლილი.
მრცხვენია გავტყდე! ზღვამ იმარჯვა თვისი ზვირთებით,
თავის აზვირთულ და შეშლილი ცივი ტალღებით,
მე კი მრცხვენია ველიარო დამარცხებულად
ამ გადარეულ ქარიშხლით და სტიქიის ძალით.

ŚNI MI SIĘ JAKAŚ WIELKA POWIEŚĆ

Śni mi się jakś wielka a przez wieki idąca
Powieść... niby na twarzy ogromnego miesiąca
Ludy wymalowane... krwią swoją purpurową
Idące błagać Boga i wiekuiste słowo
Na niebiosach zjawione... O pomóż, Zbawicielu,
Abym te wszystkie rzeczy... do gwiazdy i do celu
Doprowadził... a ludzkim się nie zmieszał oklaskiem,
Ani łzami się zalał... ani śmił Twoim blaskiem.

Ojczyzny nieśmiertelnej serce wielkie niech słyszę
Ciągłe w sobie bijące... a na wielką się ciszę
Przygotuję... że żadnych stąd oklasków nie będzie...
Chyba gdzie jakie pary... białe, wodne łabędzie
Po stawach ukraińskich... albo też i nad nami,
Które są echem kraju... tych ... i muzykantami
Niebios... Cecylii świętej... za życia poślubione...
Głos słysząc... złote palmy... niewidzialną koronę
Spuszczą z chmur turkusowych... i ze złotego nieba
Róż ognistych nasypią... więcej też nie potrzeba

სიზმრად ვხედავ დიდ თხზულებას

სიზმარში ვხედავ გარდასულ ამბავს,
ცაში ელვარებს მთვარის ნათება.
და თითქოს ხალხი ღაღადებს ლოცვას
და სისხლის ფასად ელის აქ შვებას.

მომეცი ძალი ზეცით მაღალი,
რათა გაუწყო მიზანი შენ,
არ აღერიოს სხვა ხალხთა ღაღადს
და არ ჩაინთქეს, გწვდეს მხოლოდ ერთს.

ოღონდაც ვიგრძნო სამშობლოს სუნთქვა
და გულისცემა ვისმინო ოღონდ,
თუნდ მარტოობა მეღირსოს მხოლოდ,
თუნდ განდიდება ვერ ვპოვო ბოლოს.

მხოლოდ სამშობლოს ტბათა გედები
მომიკითხავენ ზეცად მიმჭროლნი.
გადმომძახებენ მუსიკოსები
წმინდა სესილის მაღლის მიმყოლნი.

Kaznodziei poecie...

Przeświète więc żywoty
Opiszę... i tych jasnych duchów słonecznik złoty,
Ciągłe ku przejasnemu słońcu odwracający
Oblicze... więc i wielki ów kraj teraz płaczący
Wolności... i wierzbami rozwieszony nad grobem
Zbudzę... i ojce nasze nad Zbawiciela żłobem
W gwiazdzie wschodniej zjawione... ubiorę w dawne ciała,
Więc i Litwę – co wtenczas nad jeziorami siedziała.

და მადლის ნიშნად ციდან დაშვებულ
უხილავ გვირგვინს შევავლებ თვალს.
პოეტს მის მეტი სხვა რა სჭირდება,
ვაქვებ წმინდანთა ცხოვრების გზას.

და ნათელ სულთა ოქროს მზესუმზირას,
რომელიც მუდამ შეჰყურებს მზეს.
დავწერ ამ ქვეყნის თავისუფლებას,
ტირიფის ტოტით აღვადგენ მკვდრებს.
უფლის აკვანთან შევკრებ წინაპრებს
და ხორცს შევასხამ დიდების ღღეს.

BO MIĘ MATKA MOJA MIŁA

Bo mię matka moja miła
Na słowika urodziła,
A ja wziąwszy taki głos,
Ze słowika jestem kos...
A to wszystko są nonsensa,
Te moje wierszyki nowe,
Gdzie się język mój wałęsa
I bawi zęby trzonowe...

მშობელმა დედამ, ძვირფასმა დედამ...

მშობელმა დედამ, ძვირფასმა დედამ
მომღერალ, ხმატკბილ ბულბულად შემქმნა,
მე მგალობელი ვიქეცი შაშვად,
სადღაც დავკარგე ჩემი ტკბილი ხმა.
...ეს ყველაფერი სისულელეა...
და უძვლო ენაც ლექსების თქმისას
შეუჩერებლივ ბორძიკობს ზანტად,
უქმად მიმოდის კბილებთან ერთად.

LOS MIĘ JUŻ ŻADEN NIE MOŻE ZATRWOŻYĆ

Los mię już żaden nie może zatrwożyć,
Jasną do końca mam wybitą drogę,
Ta droga moja – żyć – cierpieć – tworzyć,
To wszystko czynię – a więcej nie mogę.

Dawniej miłością różane godziny
I w zorzach jeszcze jaśniejsze pochodnie;
Dzisiaj, przy schyłku dnia, ważniejsze czyny,
Wielkie i smętne jak słońce zachodnie.

Na nich się zegar życia zastanowi
I puści ducha-skowronka w otchłanie,
Pomóżże, Boże, temu skowronkowi,
Niech wesół leci – niech wysoko stanie.

A raczej powiem, - gdy się żywot zmieszcha,
Dusza-jaskółka daleko od ziemi,
Pomóż jaskółce, co mi w oczu pierzcha
Z oczkami w światło rozweselonymi.

ბედს აღარ ძალუძს, რომ დათრგუნოს ჩემი არსება

ბედს აღარ ძალუძს, რომ დათრგუნოს ჩემი არსება,
ჩემი განვლილი გზის სინათლე უკვე ცხადია,
ეს გზა -- სიცოცხლე შემოქმედის, ჩემი ტანჯვაა.
ტანჯვის გაძლება, გული მიგრძნობს, არად მარგია.

გარდასულ დღეებს ვარდისფერს ფენს ბედნიერება
და ცისკარს ოდენ ანათებენ ჩირაღდანები,
თუმც უფრო დიდ გზას გამიყენებს ეს მწუხარება,
დიდ და სევდიან გზას ჩაჰყვება მზის ეს სხივებიც.

ამ სიწმინდეზე ფიქრს წაჰყვება ჩემი ცხოვრება
და როს ლაჟვარდში სულის მტრედი აფარფატდება,
ღმერთს შევთხოვ, კვლავაც დაიფაროს ნაზი არსება,
რომ მონავარდემ ისევ ნახოს ზეცის ნათება.

როცა ცხოვრება ამ აღსასრულს უახლოვდება,
სულის მერცხალი ნელა წავა, მიწას შორდება.
გთხოვ, გააყოლო ამ პატარას მზერის ნათება,
რომელიც ჩემს თვალს სამუდამოდ მოეფარება.

LOS MIĘ JUŻ ŻADEN NIE MOŻE ZATRWOŻYĆ

Los mię już żaden nie może zatrwożyć,
Jasną do końca mam wybitą drogę,
Ta droga moja – żyć – cierpieć – tworzyć,
To wszystko czynię – a więcej nie mogę.

Dawniej miłością różane godziny
I w zorzach jeszcze jaśniejsze pochodnie;
Dzisiaj, przy schyłku dnia, ważniejsze czyny,
Wielkie i smętne jak słońce zachodnie.

Na nich się zegar życia zastanowi
I puści ducha-skowronka w otchłanie,
Pomóżże, Boże, temu skowronkowi,
Niech wesół leci – niech wysoko stanie.

A raczej powiem, - gdy się żywot zmieszcha,
Dusza-jaskółka daleko od ziemi,
Pomóż jaskółce, co mi w oczu pierzcha
Z oczkami w światło rozweselonymi.

ბედს აღარ ძალუმს რამით დამთრგუნოს

ბედს აღარ ძალუმს რამით დამთრგუნოს,
ჩემი გზა ნათლით მოფენილია,
ჩემი სიცოცხლე ტანჯვა და ქმნაა,
ეს დამრჩა ქვეყნად რაც შემიძლია.

მქონია ადრე ბედნიერება
და ცისკრის დილა სხივთა მთესავი,
ახლა ბინდია და საქმეები
დიდი და მძიმე, მწუხრის მზესავით.

აქ განვასრულებ მე ჩემს საქმეებს
და დამაშვრალი მიწას დავტოვებ,
უშველე ღმერთო, ჩემი სულის მტრედს
დე, ინავარდოს, მე ნუ მიტოვებ!

დე, მიაღწიოს ცისკიდურს ფრენით,
სულმა მერცხალმა, ცათა მარებმა,
გაათბე უენი ნათელი მზერით,
როცა ჩემს თვალებს მიეფარება!

DUSZA SIĘ MOJA ZAMYŚLA GŁĘBOKO

Dusza się moja zamyśla głęboko,
Czuje, że tu jak słońcu zejść potrzeba,
A innym ludziom zybłysnąć na oko.

Jakiego kraju i jakiego nieba
Światło powita mię w progu żywota ?
Nie wiem – lecz rad bym żył z polskiego chleba...

Bądźże mi lepsza, o młodości złota,
Niż ta, która mi tutaj się skończyła,
Strzegącemu się szlachetnością, - błota.

Bądźże mi blisko, o matczyzna, miła
Duszo, abym mógł znów kochać ciebie,
Nie wiedząc, że mię tutaj raz – rodziła.

ღრმა ფიქრებშია ჩაფლული სული

ღრმა ფიქრებშია ჩაფლული სული:
ღროა მზესავით ის დაიშრიტოს,
თვალებს ხალხისას აჩუქოს შუქი.

არ ვიცი სხივი რომელ ზეცის ანდა ქვეყნისა
ამიმზეურებს ზღურბლს სიცოცხლისა,
მაგრამ საზრდოდ მსურს მხოლოდ პური პოლონეთისა.

იყავით უფრო უკეთესნი აწ მომავალნო,
ვიდრე ის ჩვენი ძველი თაობა, რომ გარდავიდა,
თავის სიკეთის მიუხედავად ლაფში ჩაეფლო.

მომიახლოვდი, სულს ჩემო, მარად ნატრულს,
რათა მეორედ შეგიყვარო და დავივიწყო,
რომ მშობე უკვე ამ ქვეყანას დედავ მამულს.

WIELCYŚMY BYLI I ŚMIESZNIŚMY BYLI

Wielcyśmy byli i śmieszniśmy byli,
Bośmy się duchem bożym tak popili,
Że nam pogórza, ojczyste grobowce
Przy dźwięku fletni skakały jak owce,
A górom onym skaczącym na głowie
Stali olbrzymy – miecza aniołowie.

Ustały dla nas bić godzin zegary,
Duch nie miał czasu, a czas nie miał miary;
Szedł błyskawicą do wieczności progu
Duch – a stał wieczność – kiedy stanął w Bogu.
Zaprawdę powiem, bracia moi mili,
Żeśmy się duchem prześwitym popili.

Teraz jesteśmy z ducha wytrzeźwieni,
Bracia rozumni – czciciele pieczeni...
W głowach się nie ćmi, jak pierwej, słoniecznie,
Fletnie nie grają, mogiły śpią wiecznie,
Czas nasz zgodzony z ziemi zegarami –
Stoim i śpiemy ... a świat śpi pod nami.

დიდებიც ვიყავით, სასაცილოებიც

დიდებიც ვიყავით, სასაცილოებიც,
ზეცად აფრენილნი სულის სიტკბოებით.
მთები, აკლდამები მშობლიურ ფერისა
რბიან გამეტებით ჰანგზე ფლექტისა.

ჟამთა საათი დაიდალა, ჩვენთვის ნაომი,
სულს არ გააჩნდა დრო, ხოლო დროს - ზუსტი საზომი.
სული ელვისებრ უკვდავების სამანს ეხლება,
მაგრამ უკვდავად ქცევა ღმერთით თუ შეეძლება.

ღვთიურად განცდილს თქვენც გაგანდობთ, ძვირფასო ძმებო,
სულით დამთვრალნი დავფრინავდით ცის ახლოს ზემოთ.
ახლა კი ჟამი ჩამომდგარა სიფხიზლის, ვხედავთ,
მძორით ბრმობილნო, მოუარეთ გონებას თქვენსას.

ალარ გვჭრის თვალებს მზის სხივები პირველი ვნებით,
ღუმს აკლდამები, ფლექტებიც ვერ ჟღერენ გზნებით
და ჟამი ჩვენი იზომება საათით მარდად.
ზეზეულ გვიძინავს, სამყაროსაც ძინავს ჩვენს დარად...

ANIOŁ OGNISTY – MÓJ ANIOŁ LEWY

Anioł ognisty – mój anioł lewy
Poryszył dawną miłości strunę.
Z tobą ! o ! z tobą, gdzie białe mewy,
Z tobą pod śnieżną sybirską trunę,
Gdzie wiatry wyją tak jak hyjeny,
Tam, gdzie ty pasasz na grobach reny.

Z grobowca mego rosną lilije,
Grób jako biała czara prześliczna –
Światło po nocy spod wieka bije
I dzwoni cicha dusza muzyczna.
Ty każesz światłom onym zagasnąć,
Muzykom ustać – duchowi zasnąć.

Ty sama jedna na szafir święty
Modlisz się głośno – a z twego włosa,
Jedna za drugą, jak dyjamenty,
Gwiazdy modlitwy lecą w niebiosą.

ჩემი გულის ცეცხლოვანი ანგელოზი

ჩემი გულის ცეცხლოვანი ანგელოზი
შეეხო ძველი სიყვარულის სიმს.
მე შენთან მინდა, თეთრ თოლიებთან,
ო, შენთან, შენთან შორეულ ციმბირს.
სად ქარი ყმუის ჰიენას მსგავსად
ირმებს აძოვებ მყუდრო საფლავზე.

ჩუმი საფლავი მიაგავს ლარნაკს,
მოფენილია ნაზ შროშანებით,
ლამით ასხივებს სიღრმიდან ნათელს
და მჟღერი სულის ისმის ჰანგები.

შენ კი უბრძანებ ამ შუქს გაქრობას,
მუსიკას - დაღლას, სულს - ჩაძინებას,
ხმამაღლა ამბობ მხურვალე ლოცვას,
მარტო ხარ შენ ამ ღვთიურ ლაჟვარდში
და შენგან თქმული წმინდა ლოცვები
ვარსკლავებივით იჭრება ცაში.

NARODU MEGO KRWIĄ PISANE CZYNY

Narodu mego krwią pisane czyny
Słowo mi całe ubrały w rubiny,
. . . Polski niebieskie pokusy
Słowo mi złote ubrały w turkusy.

MŁODOŚCI, UWIERZ W SNY

Młodości, uwierz w sny czyste i złote,
Które nad formy przelatują stare,
A masz broń pewną na świata ciemnotę,
Masz we snach twoich już stworzoną wiarę.

სისხლით დაწერილი საგმირო საქმენი ჩემი ხალხისა

სისხლით დაწერილი საგმირო საქმენი ჩემი ხალხისაა,
ლალებით შემოსილი დიადი საქმენი ეს ჩემი სიტყვაა,
...შთაგონებული პოლონეთის მაღალი ზეცით,
ფირუზის თვლებით შემკობილი ოქროსიტყვაა.

ახალგაზრდობავ, ერწმუნე სიზმრებს!

ერწმუნე სიზმრებს, ოქროს სიზმრებს, ახალგაზრდობავ!
შენი სიზმრები წინაპართა სიზმრებს აღარ ჰგავს.
ქვეყნის წყვდიადის გიწერია შენ დამარცხება.
სიზმრად შექმნილი შენი რწმენის გაჰყევი შენც კვალს.

ŚWIĘTA OJCZYZNO MOJA – POZWÓL MEMU DUCHOWI

Święta Ojczyzno moja – pozwól memu duchowi,
Aby teraz ośpiewał te precudowne czasy,
Kiedys ty po raz pierwszy Bogu i Chrystusowi
Kłaniała się jak chłopiec, - nad światowe hałasy
Głośniejszym dziś być pozwól twemu cherubinowi.

ჩემო წმინდაო სამშობლოვ,
მიეცი ჩემს სულს ნება

ჩემო წმინდაო სამშობლოვ, მიეცი ჩემს სულს ნება,
რომ გააცოცხლოს მან იქნებ დრო იმ გარდასულ დღეთა,
თაყვანს რომ ვცემდით იესოს,
ვადიარებდით უფალს
და გლეხი გულით ეტრფოდა ქვეყანას თავისუფალს.
ღე, ვიყო დღეს ქერუბინი ხმაურიანი მეტად
ღე, ვიყო გახარებული, სამშობლოვ, შენთან ერთად.

DAJCIE MI TYLKO JEDNĄ ZIEMI MIŁĘ

Dajcie mi tylko jedną ziemi miłą, -
Może, o bracia, za wiele zachciałem !
Dajcie mi jedną bryłę – na tej bryle
Jednego – duchem wolnego i ciałem,
A ja wnet z siebie sprawię i pokażę,
Że taki posąg – dwie będzie miał twarze.

Dajcie mi gwiazdę mniejszą od miesiąca,
Kometę złotym wiejącą szwadronem,
Niechaj po lasach będzie latająca,
A tylko święta jednym polskim zgonem,
A ja wnet siły dobędę nieznanę,
Skrzydła wyrzucę – i wnet na niej stanę...

O bracia moi ! kiedy krzyżem leżę
A proszę Boga o kraj, o człowieka –
To mi się zdaje, że tętnią rycerze,
A wróg z piorunem przed nimi ucieka...
Chcę biec – lecz kiedy na blask gwiazd wynidę,
Gwiazdy mię drwiące pytają, gdzie idę.

მხოლოდ ერთი მტკაველი მიწა მომეცით

მხოლოდ და მხოლოდ ერთი მტკაველი მიწა მომეცით,
ო, ძმებო, განა ბევრი არის ერთი მისხალი?
არ მინდა მეტი, ერთი მუჭა მიწა მომეცით,
მაჩვენეთ კაცი სულით-ხორციით თავისუფალი.
ნახავდით მაშინ, გავხდებოდი მეც მისნაირი
კაცი ლალი და თავისუფალი, სულ სხვანაირი.

მომეცით ერთი, სულ პატარა ერთი ვარსკვლავი,
ერთი კომეტა ოქროს გრძელი, ლამაზი კუდიტ.
ტყესა და ველებს გადაეგლოს ოქროს მფრინავი,
ანათოს წასულ პოლონელის უკვდავი სული.
მეც მოვიკრებდი მაშინ ძალას, ძალას არნახულს
და ფრთაშესხმული მივწვდებოდი იმ სხივოსან სულს.

ო, ძმებო, ძმებო, როდესაც მე განცდით ჯვარცმული
ვესაუბრები ღმერთს, კაცსა და ბედკრულ სამშობლოს,
ასე მგონია, ქვეყნის დამცველ რაინდებს ვხედავ,
მტერი კი შიშით გარბის, გვტოვებს ბოლოს და ბოლოს.
მტერს დავედევნო? მაგრამ ვარსკვლავნი ისე ბრწყინავენ,
მეც მათკენ ვილტვი, ვარსკვლავები ცად მიზიდავენ.

O gwiazdy zimne, o świata szatany,
Wasze mię wreszcie niedowiarstwo zwali...
Już prawie jestem człowiek obłąkany,
Ciągle powiadam, że kraj się już pali,
I na świadectwo ciskam ognia zdroje,
A to się pali tylko serce moje !...

მაგრამ უნდობლად მეკითხება ვარსკვლავი ციდან:
„ვინ ხარ, რომელი სულიერი, საით მოდიხარ?“
ო, რას კითხულობ, უნდობელო, სად და საიდან?
ჩემი სამშობლო ცეცხლში იწვის, თხოვნით მოვდივარ.
აი, -- ვეუბნები -- ცეცხლის ალები, როგორც დასტური
და უცებ ვხვდები, თურმე ჩემი ვარვარებს გული.

DO MATKI

Zadrży ci nieraz serce, miła matko moja,
Widząc powracających i ułaskawionych,
Kląć będziesz, że tak twarda była na mnie zbroja
I tak wielkie wytrwanie w zamiarach szalonych.

Wiem, żebym Ci wróceniem moim lat przysporzył; -
Mów, kiedy cię spytają czy twój syn powraca,
Że syn twój na sztandarach jak pies się położył,
I choć wołasz, nie idzie – oczy tylko zwraca.

Oczy zwraca ku tobie... więcej nic nie może,
Tylko spojrzeniem tobie smutek swój tłumaczy;
Lecz woli konujący – nie iść na obrożę,
Lecz woli zamiast hańby – choć czarę rozpaczy !

Przebacźże mu, o moja ty piastunko droga,
Że się tak zaprzepścił i tak zaczęłusił;
Przebacz... bo gdyby nie to, że opuścić Boga
Trzeba by – to by ciebie pewno nie opuścił.

დედას

ვიცი, მრავალჯერ აღელდები, ძვირფასო დედავ,
შინ დაბრუნებულ სხვა მეომრებს როცა იხილავ.
შემრისხო იქნებ, რომ აბჯარი ჩემი მყარია,
რომ ბრძოლა მინდა, დაბრუნება არ მიხარია.

ვიცი, სიცოცხლეს გაგიგრძელებდა ჩემი დანახვა,
მაგრამ თუ გკითხეს: „როდის უნდა დაბრუნდეს შვილი?“
უპასუხე, რომ ის სდარაჯობს ალამს ქვეყნისა
და თუმცა უხმობ, ჯერ ვერ მოდის ზრუნვით დაღლილი.

ყველას უთხარი: „შვილს სიკვდილი უჯობს ბორკილებს,
შერცხვენას უჯობს უსასოობით სავსე სასმისი.“
დედავ, ალერსით ჩემო მზრდელო, ერთს გთხოვ, შემინდე!
შემინდე შენს შვილს, რომ წავედი და მიგატოვე.

დავბრუნდებოდი, სანუკვარი შეხვედრის გამო
რომ არა მთხოვდნენ მოამაგე წინაპართ ღალატს.
და რომ ეს არა, არ წავიდოდი მე შენგან არსად,
მაგრამ ვერ მოვალ წმინდანების ღალატის ფასად.

KIEDY PRAWDZIWIE POLACY POWSTANĄ

Kiedy prawdziwie Polacy powstaną,
To składek zbierać nie będą narody,
Lecz ogłupieją – i na pieśń strzelaną
Wytężą uszy, odemkną gospody.

I będą wieści z wichrami wchodziły,
A każda będzie serce ludów paśła;
Nieznajomymi świat poruszają siły
Na nieznajome jakieś wielkie hasła.

Nie pojmie Francuz, co to w świecie znaczy,
Że jakiś naród wstał w ciemności dymie,
Choć tak rozpaczny – nie w imię rozpaczy,
Choć taki mściwy – a nie w zemsty imię.

Nie pojmie, jaką duch odbył robotę
W przeświętej serca ludzkiego ciemnicy,
I przez sztandary jest tłuczony złote,
I przez bój wielki przy dział błyskawicy.

როცა ნამდვილი პოლონელები გამოჩნდებიან

როცა ნამდვილი პოლონელები გამოჩნდებიან,
არ დასჭირდება ხალხს გაღება ამაო წვლილის;
გაოგნებულნი სიხარულით ცას ეწევიან,
წამოიწყებენ თავისუფლების სიმღერას გრგვინვით.

კარს მოგვადგება ბობოქარი მაშინ ამბები,
და ხალხის გულში გაიდვიძებს მთვლემარე ძალა,
მთელი მსოფლიო ამოძრავდება უცხო ძალებით,
თავისუფლების იმ მქუხარე სიმღერის დარად.

ფრანგი ვერასდროს ვერ გაიგებს მაინც რას ნიშნავს,
ბნელ წყვდიადიდან ვიღაც ხალხი მკვდრეთით რომ აღსდგა.
-- სასოწარკვეთას ვერ გაუძლო? ამან აღანთო?
შურისძიებამ აღადგინა? -- არც ამან, არა.

გაიგებს ვინმე, თუ რა შრომა გასწია სულმა,
ადამიანის გულის უღრმეს, უკუნ არეში?
და იქნებ სულაც ზედმეტია ოქროს აღმები
ასეთი ბრძოლის ქარცეცხლსა და სიელვარეში.

„Cóż to” – zapyta – „są za bezimiennie,
Którzy na dawnym wstali mogilniku ?
Bój tylko widać i ogniste wieńce,
A zwierzęcego nic nie słychać krzyku !

„Nie, to nie ludzie z krwi i ciał być muszą,
Lecz jacyś pewnie upiorni rycerze,
Którzy za duszę walczą tylko duszą
I ogniem biją niebieskim w pancerze.”

ვინ არიანო? გაიოცებს მათი მნახველი;
ძველ სამარხების წყვლიადიდან ვინ აღმდგარაო?
მოჩანს ბრძოლა და ცადაწვდილი შარავანდედი,
არ ისმის კვნესა, არც გოდება რამე ზედმეტი.

არა, ეს ხალხი ხორციელი არ უნდა იყოს,
არც სისხლი უჩქეფთ ამ ზეციურ, ღვთიურ რაინდებს:
აბჯარასხმულნი სულისათვის სულით იბრძვიან
და ცით ღვთიურ ცეცხლს, ცეცხლის ალებს უხვად ისვრიან.

W OSTATNI DZIEŃ – W OSTATNI DZIEŃ

W ostatni dzień – w ostatni dzień,
Wyście podróżne tu ptaki
Spotkały suchy dębu pień,
Co od piorunów miał znaki.

Lecz gdy go śpiew poruszył wasz,
Gdy głos doleciał ojczyzny,
(Łysknęła) nagle człecza twarz
Spod kory – ze spalenizny.

Spod liści błysnął złoty łuk
I ręka – i kawał korony.
W dębie słowiański mieszkał Bóg
I wam się pokazał zjawiony...

ბოლო დღე

ჩიტებო, თქვენთვის დღეს ბოლო დღეა,
ხვალ მიატოვებთ მშობლიურ მხარეს,
ხედავთ, აი, ის ბებერი მუხა
ქარტეხილებმა კუნძად გახადეს.

მაგრამ როდესაც თქვენი ხმა მისწვდა,
ხმა მშობლიური ტკბილ სიმღერისა,
აწ უკვე ფერფლად ქცეულ მუხაზე
გამოისახა ხატი კაცისა.

ფოთლებში გაკრთა ხელის მტევანი,
ოქროს მშვილდი და მეფური სკიპტრა;
მუხაში ცხოვრობს სლავების ღმერთი
და იგი ჩიტებს გამოგეცხადათ.

GDY NOC GŁĘBOKA WSZYSTKO UŚPI I ONIEMI

Gdy noc głęboka wszystko uśpi i oniemi,
Ja ku niebu podniosłszy ducha i słuchanie,
Z rękami wzniesionymi na słońca spotkanie
Lecą – bym był oświecon ogniami złotymi.

Pode mną noc i smutek – albo sen na ziemi,
A tam już gdzieś nad Polską świeci zorzy pręga,
I chłopek swoje woły do pługą zaprzęga,
Modli się. – Ja się modlę z nimi i nad nimi.

Tysiące gwiazd nade mną na błękitach świeci,
Czasem ta, w którą oczy głęboko utopię,
Zerwie się i do Polski jak anioł poleci;

Wtenczas we mnie ta wiara – co w litewskim chłopie,
Że modlitwa w niebiosach tak jak anioł kopie,
A czasem ziarno ducha wrzuci i zanieci.

როს ღამე ბნელი დაამუნჯებს გარშემო ყოველს

როს ღამე ბნელი დაამუნჯებს გარშემო ყოველს,
ცად ჩემი სული ამალღდება სმენად და გრძობად,
ხელაპყრობილი პაემანზე მივფრინავ მზესთან,
ოქროს სხივებით შესამკობად, გასანათებლად.

იქ კი, მიწაზე სიბნელე და სიჩუმე სუფევს,
რიჟრაჟი მხოლოდ პოლონეთის ზეცას ანათებს,
გლახი შეაბამს ღიღინ-ღიღინ გუთანში ხარებს
და ლოცვას იტყვის. მეც აღვაღვინ ლოცვას ღვთისადმი.

ცის ლაქვარდიდან თავს დამნათის მნათობთა დასი...
და უცბად, ჩემი თვალდადგმული ერთი ვარსკვლავი
პოლონეთისკენ გაფრინდება ანგელოზივით.

ლიტველ გლახივით მჯერა მე იმ ანგელოზისა,
რომ შეიწყნარებს ის აღვლენილ ზეცად ვედრებას
და ჩამოგვიგდებს ღვთიურ მარცვალს გასამრავლებლად.

BO TO JEST WIESZCZA NAJJAŚNIEJSZA CHWAŁA

Bo to jest wieszczka najjaśniejsza chwała,
Że w posąg mieni nawet pożegnanie.
Ta kartka wieki tu będzie płakała
I łez jej stanie.

Kiedy w daleką odjeżdżasz krainę,
Ja kończę moje na ziemi wygnanie,
Ale samotny – ale łzami płynę –
I to pisanie...

წინასწარმეტყველს ის მოუტანს ნამდვილ დიდებას

წინასწარმეტყველს ის მოუტანს ნამდვილ დიდებას,
დამშვიდობების ბოლო წამს რომ ქმნილებად აქცევს.
ო, ეს ამბავი ველარ შეწყვეტს ცრემლად ღინებას,
ცრემლი ეყოფა, არ იქნება ოდესმე დაშრეს.

როცა შენ წახვალ, შორ ქვეყანას გაემგზავრები,
დედამიწაზე მეც გამივა ტყვეობის ვადა.
მარტო ვარ, ცრემლის ტბაში ვცურავ, ცრემლად ვიღვრები,
თან წერაც ბედად დამეწერა, აღარ დამთავრდა...

ZWIĄZANO WIENIEC Z RZECZY PRZEKLĘTYCH...

Związano wieniec z rzeczy przeklętych,
Lamp pogaszono tysiące świętych,
Pod jeden topór ludzkość się kładzie,
Zegary wszystkie stoją na zdradzie,
Prac przenajświętszych łamie się moc:
O ! wielka noc! o ! wielka noc!

Czujmy – bo kur wnet zapieje trzeci,
Ciemności wiecznych anioł przeleci...

O ! NIESZCZĘŚLIWA ! O ! UCIEMIĘŻONA...

O ! nieszczęśliwa! o ! uciemiężona
Ojczyzno moja, - raz jeszcze ku tobie
Otworzę moje krzyżowe ramiona,
Wszakże spokojny, bo wiem, że masz w sobie
Słońce żywota.

უღირს საქმეთა შეიკრა სარტყელი

უღირს საქმეთა შეიკრა სარტყელი,
საკურთხეველთან სანთლები ჩაქრა.
იღესებოდა ჩვენთვის მახვილი,
ყველა საათზე ღალატი ჩანდა.

წმინდა საქმემდე როდი ავმალდით,
წყვდიადი, ბნელი წყვდიადი დარჩა.
თენდება, გესმით ყივის მამალი
და ანგელოზიც წყვდიადის გაქრა.

ო, უიღბლოვ და დაჩაგრულო!

ო, უიღბლო და დაჩაგრულო,
სამშობლოვ, ჩემო! -- კვლავ აღგიმართავ
ჩემს ნატანჯ ხელებს, მინდა ვირწმუნო,
მზიური ძალა არსებობისა
რომ კვლავ შენშია და შენ მარად ყავ.

SPIS RZECZY

სარჩევნო

წინათქმა	5
WPROWADZENIE	10
1. SONYTY (I)	16
სონეტი (I)	17
თარგმანი გივი შაჰნაზარისა	
2. SONYTY (I)	18
სონეტი (I)	19
თარგმანი ნატო ფოფხაძისა	
3. SONYTY (II)	20
სონეტი (II)	21
თარგმანი რატი ნინუასი	
4. SONYTY (III)	22
სონეტი (III)	23
თარგმანი გივი შაჰნაზარისა	
5. SONYTY (III)	24
სონეტი (III)	25
თარგმანი ნინო ლარცულიანისა	
6. SONYTY (IV)	26
სონეტი (IV)	27
თარგმანი ვარდი თვალაძისა	
7. ODA DO WOLNOŚCI	30
ოდს თავისუფლებას	31
თარგმანი რუსულან ჭანტურიშვილისა	
8. HYMN	44
ჰიმნი	45
თარგმანი დავით კანდრევიჩისა	
9. PREZKŁĘSTWO	50
წყევლა	51
თარგმანი ნათია წურჭუმეისი	

10. PREZKŁĘSTWO	54
წყევლა	55
თარგმანი დავით კანდრევიჩისა	
11. ROZŁĄCZENIE	58
ბანჯორება	59
თარგმანი მიხეილ ქვლივიძისა	
12. SUMNIENIE	62
სინდისის ძმენჯნა	63
თარგმანი თეა გაბოკიძისა	
13. ROZMOWA Z PIRAMIDAMI	64
ბასაუბრება პირამიდებთან	65
თარგმანი გივი შაჰნაზარისა	
14. HYMN	68
ჰიმნი	69
თარგმანი რუსუდან ჭანტურიშვილისა	
15. UŁAMKI	74
ნამსხვრემები	75
თარგმანი ლალი ნემსაძისა	
16. DO Z. KRASIŃSKIEGO	78
ზ. კრასინსკისადმი	79
თარგმანი ნათელა გავაშელისა	
17. TESTAMENT MÓJ	80
ჩემი ანდერძი	81
თარგმანი ოთარ ჭილაძისა	
18. TESTAMENT MÓJ	86
ჩემი ანდერძი	87
თარგმანი დავით კანდრევიჩისა	
19. W ALBUMIE E.HR. KRASIŃSKIEJ	92
ალბომში ბრატინია ე. კრასინსკაიას	93
თარგმანი სოფიო ფეიქრიშვილისა	

20. DO LUDWIKI BOBRÓWNY	94
ლუღვიკა ბობრუვნას	95
თარგმანი ნინო გაბელაშვილისა	
21. NIE UŻYWAŁEM LEKÓW I LEKARZY	98
მე ეჭიფებისტვის და წამლებისტვის არ მივიმართავს	99
თარგმანი ნინო ნანუაშვილისა	
22. ŚNI MI SIĘ JAKAŚ WIELKA POWIEŚĆ	100
სიჭმრად ვხედავ დიდ თხზულებას	101
თარგმანი შორენა ბორაშვილისა	
23. BO MIĘ MATKA MOJA MIŁA	104
მზობელმა დედამ, ძვირფასმა დედამ	105
თარგმანი ხათუნა გაბიტაშვილისა	
24. LOS MIĘ JUŻ ŻADEN NIE MOŻE ZATRWOŻYĆ	106
ბედს აღარ ძალუძს, რომ დათრბუნოს ჩემი ახსება	107
თარგმანი ნესტან ჭუმბურიძისა	
25. LOS MIĘ JUŻ ŻADEN NIE MOŻE ZATRWOŻYĆ	108
ბედს აღარ ძალუძს რამით დამთრბუნოს	109
თარგმანი დავით კანდრევიჩისა	
26. DUSZA SIĘ MOJA ZAMYŚLA GŁĘBOKO	110
ღმმა ფიქრებშია ჩაფლული სული	111
თარგმანი ლედი ანთიძისა	
27. WIELCYŚMY BYLI I ŚMIESZNIŚMY BYLI	112
დიდებიც ვიყავით, სასაცილოებიც	113
თარგმანი ლალი ნემსაძისა	
28. ANIOŁ OGNISTY – MÓJ ANIOŁ LEWY	114
ჩემი ბულის ცეცხლოვანი ანგელოზი	115
თარგმანი ნატო ფოფხაძისა	
29. NARODU MEGO KRWIĄ PISANE CZYNY	116
სისხლით დაწერილი საბორო საკმენი ჩემი ხალხისა	117
თარგმანი სოფიო ჯანიკაშვილისა	

30. MŁODOŚCI, UWIERZ W SNY...	116
ახალბაზრდობავ, მრწამსნი სიწმინდეს!	117
თარგმანი ნინო ნასყიდაშვილისა	
31. ŚWIĘTA OJCZYZNO MOJA – POZWÓL MEMU DUCHOWI	118
ჩემო წმინდო სამშობლოვ, მიეცი ჩემს სულს ნება...	119
თარგმანი ნინო ნასყიდაშვილისა	
32. DAJCIE MI TYLKO JEDNĄ ZIEMI MIŁĘ	120
მხოლოდ ერთი მტკაველი მივა მომეცით	121
თარგმანი რუსუდან ჭანტურიშვილისა	
33. DO MATKI	124
დედას	125
თარგმანი გვანცა გოგოლაძისა	
34. KIEDY PRAWDZIWIE POLACY POWSTANĄ	126
როცა ნამდვილი კოლონელები ბამოჩნდებიან	127
თარგმანი ნათია გაგოშიძისა	
35. W OSTATNI DZIEŃ – W OSTATNI DZIEŃ	130
ბოლო დღე	131
თარგმანი ნანა რევაზიშვილისა	
36. GDY NOC GŁĘBOKA WSZYSTKO USPI I ONIEMI	132
როს ღამე ბნელი დაამუნჯებს ბარშემო ყოველს...	133
თარგმანი მანანა მათიაშვილისა	
37. BO TO JEST WIESZCZA NAJJAŚNIEJSZA CHWAŁA	134
წინასწარმეტყველს ის მოუტანს ნამდვილ დიდებას	135
თარგმანი რუსუდან ჭანტურიშვილისა	
38. ZWIĄZANO WIENIEC Z RZECZY PRZEKŁĘTYCH	136
უღირს საქმეთა უმიკრა სარტყელი	137
თარგმანი მარინე მახათაძისა	
39. O ! NIESZCZĘŚLIWA ! O ! UCIEMIĘŻONA	136
ო, უიღბლოვ და დაჩაბრულო!	137
თარგმანი ნინო პაპიაშვილისა	

გამომცემლობის რედაქტორი ნ. არჯევანიძე
მხატვარი ო. ქემოკლიძე
კორექტორი ნ. ლოლუა

ხელმოწერილია დასაბეჭდად 15.12.99
საბეჭდი ქაღალდი 60X84 1/16
პირობითი ნაბეჭდი თაბახი 9
საღრ.-საგამომც. თაბახი 3,58
შეკვეთის №
ტირაჟი 250

ფასი სახელშეკრულებო

თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა
თბილისი, 380028, ი. ჭავჭავაძის პროსპექტი, 14.

დაიბეჭდა შ.პ.ს. „პოლიგრაფის“ მიერ.
თბილისი, 26 მაისის მოედანი, 2^ა.

